

ԲԱՂԱԲԱԿԱՆ

ՎԵՐՋԱՊԵՍ...

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂՐԵԱՆ

Ամերիկայի նախագահական ընտրությունները արձանագրեցին անկիւնադարձային երեւոյթ մը: Ասիկա ընտրութիւններու մասնակից, տեմոքրատ կուսակցութեան նախագահութեան թեկնածուի նշանակման շուրջ 5 ամիսներու տեւող մրցակցութեան մը ետք: Արդարեւ, անցնող 5 ամիսներու ընթացքին, կուսակցութեան երկու կարեւոր թեկնածուներէն՝ նախկին նախագահ Պիլ Քլինթընի կինը՝ Հիլըրի Քլինթըն, մղեց խիստ աշխույժ, յոգնեցուցիչ եւ ծախսալից ընտրապայքար մը, յանգելու համար անցնող շաբթուայ ընթացքին, Օպամայի նշանակման իբրեւ կուսակցութեան թեկնածու նախագահական ընտրութեանց: Սոյն ընտրութիւնը ամէնուն կողմէ գնահատուեցաւ իբրեւ պատմական կարեւոր երեւոյթ, այսինքն մը, այս մեծ հանրապետութեան ամբողջ պատմութեան ընթացքին, սեւ թեկնածուի մը նշանակումը երկրի նախագահութեան: Ի հարկէ, ասկէ առաջ թեկնածուներ եղած են ընտրութեանց իջնող, սակայն Պարաք Օպաման առաջինն է որ ստանալով պատգամաւորներու մեծամասնութեան քուէները, շուրջ 2136 քուէ, պիտի նշանակուէր իր կուսակցութեան թեկնածուն: Ինչ կը վերաբերի իր մրցակից Հիլըրիին, որուն թեկնածութիւնը գրեթէ ապահով կը նկատուէր ընտրապայքարի սկզբնական շրջանին, վերիվայրումներով եւ քաղաքական որոշ սխալ հաշիւներով յատկանշուելէ ետք, ի վերջոյ պիտի պարտուէր պատգամաւորներու արձանագրուած քուէներու փոքր տարբերութեամբ: Այս՝ հակառակ այն իրողութեան որ ինքը, Հիլըրին պիտի ստանար շուրջ 18 միլիոն քուէարկողներու ձայներ, քանի մը հազար աւելի քան նոյնինքն Օպամային ձայները: Բայց քանի որ ընտրութիւնը կ'որոշուի պատգամաւորներու ձայներու մեծամասնութեամբ, Պարաք Օպամա կը դառնար յաղթական:

ԻՆՉՊԷՍ ՊԱՏԱՀԵՑԱԻ ԱՅՍ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ
 Պէտք է խոստովանիլ որ բաւական լուրջ խոչընդոտներէ անցաւ Օպամայի պայքարը: Յատկապէս իր կենսագրականի որոշ մանրամասնութիւնները, այսինքն իր խառնածին հանգամանքը, - Քեն-

իացի հայր, եւ Քանասասի մայր, մանկութեան եւ պատանեկութեան շրջանի իր Ինտոնեզիան, Հավայի նախնական կրթութիւնները, սպիտակ մեծ ծնողքին հոգածութիւնը, իր միջին անունին «Հիւսէյնի» ճանցուիլը, մուսուլման-քրիստոնեայ շփոթը, - ասոնք որոշ «անպատեհութիւններ» նկատուեցան: Բացի ասոնցմէ, յատկապէս Շիքակոյի մէջ, իր պատկանելիութիւնը «Holy Trinity» կոչուած եկեղեցիէն ներս, որուն քարոզիչը, Վեր. Պենժամին Ռայթ, ցեղային (սեւ) թունդ քարոզի մը ընթացքին, պիտի խօսէր այս երկրին, Ամերիկային դէմ, զայն ամբաստանելով սեւատեացութեամբ, «էյտզ» ի մանրէ տարածելով, եւ այլ ժխտական արտայայտութիւններով: Պարաք Օպամա եւ իր ընտանիքը շուրջ 20 տարիներ սերտորէն առնչուած էին այս պատուելիին հետ, եւ Օպամա լրջօրէն քննադատուեցաւ անոր հետ մտերմութեան եւ հանդուրժողութեան համար: Ապա, երբ պատուելին փոխարինեց մէկ ուրիշ, այս անգամ կաթոլիկ քարոզիչ մը, որ, նոյնպէս, պայթուցիկ քարոզ մը տուաւ Հիլըրիին դէմ, կարծես բաժակը չորդած էր, եւ Օպամա ստիպուեցաւ հրաժարիլ այդ եկեղեցու իր անդամկցութենէն: Միշտ Օպամա, Պարաքի տիկինը, առիթով մը պիտի յայտարարէր թէ առաջին անգամ է որ ինք «հպարտ կը զգար ամերիկացի ըլլալուն համար», յայտարարութիւն մը որ ժխտական նկատուեցաւ: Ապա, Պարաք Օպամա որոշ փոփոխութիւններ կ'առաջարկէր Ամերիկայի արտաքին քաղաքականութեան մէջ, յատկապէս Իրաքի պատերազմի, Իրանի, Վենեզուելայի հետ առնչուող իր ելոյթները «ժխտական» նկատուեցան: Նաեւ իր երիտասարդ ըլլալու հանգամանքը, «անփորձութիւնը», եւ Շիքակոյի մէջ իր ունեցած «քննադատելի բարեկամութիւնները», պիտի նսմաններու, եւ ծայրայեղ քաղաքական անձնաւորութեանց հետ, ուրեմն այս բոլորը իրեն դէմ պիտի աշխատէին:

Այս «ժխտականներու» դիմաց Օպաման իր ընտրարշաւին գլխաւոր թեման նկատեց երկրէն ներս փոփոխութեան անհրաժեշտութիւնը, թէ Ուաշինկթընի մէջ, եւ թէ ալ երկրի առողջապահական, կրթական, արտաքին քաղաքական եւ այլ մարզերէն ներս, եւ այս բոլորը մեծ ճարտասանութեամբ,

ժողովուրդի յատկապէս ուսեալ եւ երիտասարդ տարրերու մօտ ստեղծեցին իրեն նպաստաւոր մթնոլորտ մը, որ յանգեցաւ նիւթական մեծ ներդրումներու, շուրջ 250 միլիոն տոլարի համտոյ, եւ նաեւ ընտրական ճարպիկ գործակիցներով, Պարաք Օպամային ապահովեցին իր յաղթանակը:

ՀԻՄԱ ԻՆՉ
 Պարաք Օպամային կ'ակնկալուի արագաբար շարքերը հաւաքել տեմոքրատ կուսակցութենէն ներս, մանաւանդ որ իր մրցակիցն ալ, հակառակ որոշ տնտեսագումի, իրեն յաջողութիւն մաղթեց, եւ պատրաստուել ձոն Մքքէյնի դէմ լուրջ ընտրապայքարի, մանաւանդ որ այս վերջինը բաւական ճամբայ կտրած է արդէն: Կը խօսուի բազմաթիւ ընտրապայքարային հանդիպումներու մասին, Օպամայի եւ Մքքէյնի միջեւ, որոնք «հանրային սրահ» (Town Hall) հանգամանք կրնան ունենալ, այսինքն փոխանակ հարց-պատասխանի, առանձին երկարատեւ ելոյթներու, իւրաքանչիւրը իր քաղաքական թէգերը պաշտպանող: Տակաւին Օպամա պէտք է նշանակէ իր փոխ-նախագահի թեկնածուն, որուն կը միտի իր մրցակիցը, Հիլըրին: Այս վերջինին նշանակումը ունի իր առաւելութիւններն ու անպատեհութիւնները, որոնց շատ հաւանօրէն ինք լաւատեղեակ է:

Վերջացնելու համար այս քրոնիկը Պարաք Օպամայի մասին, ինծի համար քիչ մը զարմանալի եւ քննադատելի թուեցաւ Պարաք Օպամայի ճառը, հրէական համագումարի ընթացքին, ուր ելոյթներ ունեցան թէ Մքքէյնը, թէ Օպամա եւ թէ Քլինթընը: Երեքն ալ Ամերիկայի անվերապահ եւ չաւիտեանական աջակցութիւնը խոստացան իսրայէլի պետութեան, եւ հրեաներուն: Միակ տարբերութիւնը Օպամայի պարագային, այն էր որ ինք կ'արտայայտուէր թէ իսրայէլի եւ թէ Պաղեստինի երկու երկիրներու խաղաղ գործակցութեան մասին, առանց ճշդելու թէ ինչպէս պիտի իրականանար մանաւանդ Պաղեստինեան երկիրը...
 Գալիք ամիսները, մինչեւ Նոյեմբեր 4-ի ընտրութիւնը լոյս ամիսներ են, եւ նորութիւններ սպասող: Ոչ միայն Ամերիկան, այլ ամբողջ աշխարհ հեւիհեւ պիտի հետեւի տեղի ունենալիք ընտրական պայքարին, որմէ յաղթական կրնայ լլլել սեւամորթ Պարաք Օպաման...

ՈՉ ԵՒՍ Է ԸՆԿԵՐ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱԲԱՐՏԵԱՆ

Խոր ցաւով իմացանք մեր երէց ընկերներէն Յարութիւն Աբարտեանի մահը, որ պատահած է Մոնրէյալի մէջ (Գանատա):
 Հանգուցեալը կանուխ տարիքէն եղած է անդամ Սոց. Դեմ. Հնչակեան կուսակցութեան եւ վարած պատասխանատու պաշտօններ: Ան երկար տարիներ եղած է Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան վարչութեան անդամ եւ հիմնադիր անդամներէն ՆՍՄՄ-ի «Արտաւազը» թատերախումբին:
 Յարութիւն Աբարտեան Մոնրէյալի մէջ հիմնադիրներէն էր տեղւոյն Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան մասնաճիւղին եւ ակումբին:
 Գաղափարաւոր էր եւ հաւատաւոր կուսակցականի մահուան տխուր առիթով մեր խորագրաց ցաւակցութիւնները հանգուցեալի այրիին, զաւակներուն, եղբայրներուն, քրոջ եւ ընտանեկան համայն պարագաներուն:
 Ս.Գ.Հ.Կ. ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՎԱՐԻՉ ՄԱՐՄԻՆ

1975-2008
33th ANNIVERSARY
 Life, Health, Group Health, Disability, Long Term Care
NEW YORK LIFE

ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԻՐԱԺԵՇՏ Է
 ԵՐԲԵՔ ՈՒՇ ԶԷ ՎԵՐԱՔՆՆԵԼՈՒ ՁԵՐ ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՊԵՏՐՈՍ ԵՒ ՍԻԱՍԱՆԹՈ ՄԱՐՈՆԵԱՆ

818 500-9585 ABA INSURANCE SERVICES 805 E. Broadway . Glendale, CA 91205
 E-mail: BMaronian@AOL.com ONE EIGHT HUNDRED FOUR "HAI-TAD"

ՓԱՂՈՒԹԱՅԻՆ

ԼՈՍ ԱՆՃԵԼՈՍԻ ՀԱՅ ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՄԵԾ ԾՆՈՂՆԵՐՈՒ ՕՐ

Հայ Քոյրերու Վարժարանը, այս տարի առաջին անգամ ըլլալով, ձեռնարկեց «Մեծ Ծնողներու Օր» ծրագրին: Աշակերտներու մեծ հայրերն ու մեծ մայրերը, օր մը վարժարանէն ներս հիւրընկալելու, անոնց առիթ ընծայելով իրենց թոռներուն հետ դպրոցական օր մը անցնելու եւ վայելելու իրենց շատ սիրած սրտահաստներու սորված պարերը, երգերը, արտասանութիւններն ու ներկայացումները:

Ուրախութիւնը արեւի նման պայծառացուց անոնց աչքերը, երբ մանկացած, ինքնամոռաց անոնք պատիկ թաթիկները բռնած իրենց թոռներուն՝ ուղղուեցան դասարանները, պահ մըն ալ դասարաններու մէջ զիրենք վայելելու եւ տարիներու ծանր լուծը թօթափած իրենց ժպիտը խառնելու այդ անմեղ ժպիտներուն... իրաւունք ունիք մեծ հայրեր եւ մեծ մայրեր պատիւը ձեռն էր այդ օր, արժանի էք պատուի, արժանի էք

Մանկապարտէզի փոքրիկներ իրենց մեծ ծնողներուն հետ մարմնագոյն դասարան

Ինչպէս որ գեղեցիկ էր գաղափարը, նոյնպէս ալ գեղեցիկօրէն գործադրուեցաւ: Հինշաբթի, Մայիս 28ի առաւօտեան 8:30էն մինչեւ կէսօր շարունակուող յայտագիրը ունէր երկու բաժիններ, առաջին բաժնով ներկայ եղան Մանկապարտէզի մեծ մայրերն ու մեծ հայրերը, հաճոյքով վայելեցին իրեն թոռներու երգերը, արտասանութիւնները, մանաւանդ, տակաւին առաջին տարին յաճախող մատղայ մանուկներու թոթովոյ շրթներէն լսուող Մայրենի բարբառը երանութեամբ լեցուց, օտար ամերուն կայք հաստատած, բաց միշտ հայրենի հողի կարօտով, հայրենիքի տենչով ապրող մեծ հայրերուն եւ մայրերուն հոգիները:

յարգանքի...
Յաջորդ բաժինը, որ տրամադրուած էր նախակրթարանի եւ միջնակարգի մեծ ծնողաց, սկսաւ 10:30ին եւ չաւարտեց որոշուած ժամուն՝ 12ին, այլ շարունակուեցաւ եւ դարձաւ իսկական հայկական փառատուն: Երաժշտութիւն, երգ, պար, նուագ, ասմունք, ներկայացում, ամէն տեսակ արուեստի գործեր կային եւ մեծ բծախնդրութեամբ ու սիրով կը մատուցուէին մեծ ծնողներուն. կարծես անոնց աչքերու մէջէն շողացող երջանկութիւնը մակնիսացուցած էր անոնց թոռները որոնք ի յայտ կը բերէին իրենց ձիւքերը գերազանցելով զիրար:

Հինգերորդ եւ վեցերորդ դասարանի աշակերտներ երգով ու ասմունքով կը պանծացնեն եռագոյն դրօշը

Հանդիսութեան բացման, հանդիսավար՝ վարժարանի բարձրագոյն դասարաններու հայերէն լեզուի դասատու՝ Տիկ. Լինտա Գանտիլեան եւ Օր. Մարի Թիւթեանի, որոնք շատ կարճ ժամանակամիջոցի մէջ կրցան աշակերտներուն սորվեցնել Մայրերու օրուան եւ Մայիսեան յաղթանակներու վերաբերեալ ամէն տեսակի երգեր, ոտանաւորներ եւ ներկայացումներ, այս բոլորը իր լրումին կը համաէր 2-3-4րդ դասարանի աղջիկներու պարախումբով, իր պարուստցով յանձինս՝ Տիկ. Գաթրին Հայրապետեանի, որ սիրալոյսով լրիւ տարեշրջանը իր ժամանակը կը տրամադրէ մեր մատուցող աղջնակներու հոգիներուն մէջ դրոշմելով հայ պարարուեստի սէրը, արդար է որ յիշենք մեր դպրոցի թմբկահար տղաքը եւ բոլոր երաժշտական գործիքներ նուագող խումբը, որոնք երգչախումբի տեւողութեան կ'ընկերակցէին յաւելեալ աշխուժութիւն եւ եռանդ ստեղծելով հանդիսութեան, արցունք, ժպիտ ու ծափողոյցներ խլելով մեծ ծնողներէն:

Պարտասարանի, հայկական բաժանմունքի դասատուներուն՝ Տիկ. Մարի Գոյումեան, Տիկ. Լինտա Գանտիլեան եւ Օր. Մարի Թիւթեանի, որոնք շատ կարճ ժամանակամիջոցի մէջ կրցան աշակերտներուն սորվեցնել Մայրերու օրուան եւ Մայիսեան յաղթանակներու վերաբերեալ ամէն տեսակի երգեր, ոտանաւորներ եւ ներկայացումներ, այս բոլորը իր լրումին կը համաէր 2-3-4րդ դասարանի աղջիկներու պարախումբով, իր պարուստցով յանձինս՝ Տիկ. Գաթրին Հայրապետեանի, որ սիրալոյսով լրիւ տարեշրջանը իր ժամանակը կը տրամադրէ մեր մատուցող աղջնակներու հոգիներուն մէջ դրոշմելով հայ պարարուեստի սէրը, արդար է որ յիշենք մեր դպրոցի թմբկահար տղաքը եւ բոլոր երաժշտական գործիքներ նուագող խումբը, որոնք երգչախումբի տեւողութեան կ'ընկերակցէին յաւելեալ աշխուժութիւն եւ եռանդ ստեղծելով հանդիսութեան, արցունք, ժպիտ ու ծափողոյցներ խլելով մեծ ծնողներէն:

Հանդիսավար Տիկ. Լինտայի օրուան պատշաճ մէջբերումն երով, շարունակուեցաւ յայտագիրը գոյգ թեմաներով Մայրութիւն եւ Հայրենիք, երկուքն ալ իրենց մէջ կ'ամփոփէին սէր, գոհողութիւն, նուիրում, պատկանելիութիւն...: Եւ այդ օր բոլոր գաղափարախօսութիւնները վերածուեցան երգ երաժշտութեան, զիր գրականութեան ու պարի, պապ միացուելով որպէս բուրումնաւէտ ծաղկեփունջ՝ նուիրուեցաւ մեծ հայրերուն եւ մայրերուն, անոնց ապրեցնելով անմոռանալի եւ յիշարժան օր մը:

Հինգշաբթի, Մայիս 28, 2008ը անմոռանալի պիտի մնայ Հայ Քոյրերու Վարժարանի համար: Նաեւ, յիշատակելի օր մը պիտի ըլլայ հայ քոյրերու վարժարանի աշակերտներուն եւ ծնողներուն համար, որոնք 90 տարիներ փառաւոր յաղթանակի հպարտութիւնը, այդ օր անգամ մը եւս ամրապնդեցին իրենց հոգիներուն մէջ՝ ի տես եռագոյն դրօշի ներքեւ իրենց թոռներու հայրենաշունչ ելոյթներուն, ներկայացումներուն ու պարերուն:

Շնորհակալութիւն բոլոր ներկայ եղող մեծ հայրերուն եւ մեծ մայրերուն, բոլոր նուիրատուներուն, յայտագրի մաս կազմող բոլոր աշակերտներուն եւ յայտագրի իրականացման իրենց բաժինը բերողներուն:

Յատուկ շնորհակալութիւն օրուան հիւրասիրութիւնը ստանցձնող ութերորդ դասարանի ծնողներուն, որոնք պատշաճ հիւրասրութեամբ՝ կատարելագործեցին օրուան հանդիսութիւնը:

Յաջորդ տարի կրկին հանդիպելու յոյսով...

ՎԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ - ԹԻՒ 1

Ինչպէս տեղեակ է շրջանիս հայ համայնքը, «Քաջ Նազար» ամսագիրը եւ հեռուստաժամը 2007 թուի Դեկտեմբերին, Սուրբ Ծննդեան եւ Նոր Տարուայ տօներու առթիւ կազմակերպեց ճրգ տարի շարունակուող Թեթիթոն/դրամահաւաք՝ տօնական հանդէսներ կազմակերպելու եւ նուէրներ բաշխելու Հայաստանի ծնողագուրկ եւ հաշմանդամ երեխաներին եւ «Խարբերդ» մանկատան երեք յարկերի վերանորոգման համար: Բերկրանքով եւ ուրախութեամբ սրանով առ ի գիտութիւն հայ ժողովրդին, ի մասնաւորի նուիրատուներին յայտնում ենք, որ Յունիս 1, 2008 թ. Արարատի մարզի Խարբերդ գիւղի «Խարբերդ» հաշմանդամ եւ ծնողագուրկ երեխաների կեդրոնի շինարարութեան պայմանագիրը պաշտօնացուած, սկսել է վերանորոգումը, վարպետ շինարար Նորիկ Մելքոնեանի ղեկավարութեամբ, եւ նոյն հիմնարկի տնօրէն Յարութիւն բալասանեանի անմիջական հսկողութեան ներքոյ:

Վերանորոգման համար պայմանագրով նախատեսուած 70 հազար ամերիկեան տոլարի 40 հազարը ուղարկուած է արդէն, իսկ 30 հազարը կը վճարուի աշխատանքների աւարտից յետոյ:

Այդ կապակցութեամբ նրանք, որոնք ցանկանում են յաւելեալ տեղեկութիւններ ստանալ «Խարբերդ» մանկատան շինարարական աշխատանքների մասին, կարող են հեռաձայնել ուղղակի տնօրէն Պրն. Բալասանեանին 28-01-25 հեռախօսահամարով:

Հայաստանի ծնողագուրկ եւ հաշմանդամ երեխաների օգնութեան Հիմնադրամի տնօրէն Յովհաննէս Բալասանը, մէկ անգամ եւս իր խորին շնորհակալութիւններն է յայտնում բոլոր նուիրատուներին, որոնք իրենց սրտաբուխ մասնակցութեամբ հնարաւորութիւն ստեղծեցին հիմնական եւ արդիական վերանորոգումներ կատարել «Խարբերդ» մանկատանում, որի երեք յարկերում ապրում եւ խնամուած են կեանքի բոլոր հաճոյքներից զրկուած մեր սիրասուն բալիկները:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԲԱԼԱՅԵԱՆ
Հայաստանի Ծնողագուրկ եւ Հաշմանդամ երեխաների Օգնութեան Հիմնադրամի Նախագահ
Յունիս 5, 2008

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՁ (200 ԸՈԳԻ ՎԱՍԱՐ)

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՎԱՍԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA
ԸՆՈԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ՐԱՅԱՍՏԱՆ

ՆՈՐ ԱՅՆԹԱՊ ԱԲԱՆԻ ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒՄԸ

ԴՈՎՏ. ԳԷՈՐԳ ԽՐԼՈՊԵԱՆ

Հայրենիք սփիւռք յարաբե-
րութիւնների խորացման, հայրե-
նադարձութեան ընթացքի ծաւալ-
ման, հայ պահանջատիրութեան
գիտակցութեան ու ժողովրդի մի-
գակեցումը եւ Յեղասպանութեան 50-
ամեակից յետոյ խորհրդային Հա-
յաստանում արմատաւորուեց պատ-
մական Հայաստանի ու Հայկական
Կիլիկիայի բնակավայրերի անուկ-
ներով բնակավայրեր հիմնադրելու
սովորութիւնը: Ինչպէս համանման
այլ հարցերում, այս դէպքում եւս
լուրջապէս ու ծածկուած ձեւով մի-
աձուլում են երկու միտումներ՝ մի-
կողմից սփիւռքից նիւթական մի-
ջոցներ եւ գաղափարական-քաղա-
քական լծակներ ձեռք բերելու
պաշտօնական բոլշեւիկեան ցան-
կութիւնը եւ, միւս կողմից՝ հայրե-
նասէր հայութեան ակնկալութիւն-
ները (չմոռանալ բռնագրաւուած
բնօրրանը, վառ պահել պահանջա-
տիրական գիտակցութիւնը, հայ-
րենասիրական ոգով դաստիարա-
կել նոր սերունդը, շեշտել ցեղաս-
պանութեան իրողութիւնը, եւ կեն-
դանի պահել հայ ազատագրական
պայքարի ոգին):

Այսպիսով, ժամանակի ըն-
թացքում խորհրդային Հայաստա-
նում կեանք առան Նոր Արաբկիր,
Նոր Արմաւիր, Նոր Այնթապ, Նոր
Բալու, Նոր Գեղի, Նոր Երզնկա,
Զէյթուն, Նոր Թամարզա, Նոր
Խարբերդ, Նոր Կեսարիա, Կիլիկ-
իա, Նոր Հաճն, Նոր Մալաթիա,
Մարաշ, Մուսաբլու, Նոր Սեբաստ-
իա եւ այլ բնակավայրեր:

Հայաստանաբնակ այնթապցի
որոշ մտաւորականների եւ սփիւռ-
քի Այնթապի հայրենակցական միու-
թիւնների ղեկավարների հանդի-
պումներից ծնուած է Երեւանում
Այնթապի հայրենակցական միու-
թիւն ստեղծելու գաղափարը: Այդ
մասին Սփիւռքահայութեան հետ
մշակութային կապի կոմիտէին նախ
հաղորդեցին սփիւռքահայերը, ապա
հայրենաբնակները: Պարզուեց, որ
Այնթապի մասին կոմիտէի ղեկա-
վարութեան տեղեկութիւնները այն-
քան էլ հարուստ ու հաւաստի չեն:
Անհրաժեշտ եղաւ յաղթահարել որոշ
անհատների տուած ապակողմնո-
րոշիչ տեղեկութիւնները այն մա-
սին, որ Այնթապի հերոսամարտի
զինուորական ղեկավար Ատուր Լե-
ւոնեանը անգլիական հետախու-
զութեան սպայ է, որ այնթապցի-
ները մեծամասամբ դուրս են «Հա-

յաստանեան» ճակատից: Շատ շու-
տով համատեղ աշխատանքի ըն-
թացքում վերագարթեց Այնթապի
հերոսամարտի միասնութեան եւ
հայրենասիրութեան ոգին: Սփիւռ-
քահայ այնթապցիները, անկախ
իրենց դաւանական ու կուսակցա-
կան պատկանելիութիւնից իրենց
բարոյական ու նիւթական լուծման
ներդրին Նոր Այնթապի ստեղծման
ու այդ աւանում գործարանի կա-
ռուցման գործում: Շուտով Հայաս-
տանի պատմական թանգարանում
իր տեղը գրաւեցին Այնթապի հերո-

րութեան ու գործունէութեան ծա-
նօթացումը մեծապէս նպաստեց աշ-
խարհասփիւռ այնթապցիների մա-
սին դրական կարծիքի կերտման:
Անհրաժեշտ եղաւ նաեւ պայ-
քարել այն տեսակետի դէմ, որ
խորհրդային Հայաստանում ան-
թոյլատրելիօրէն շատանում են
թուրքիայում գտնուող հայաբնակ
բնակավայրերի վերանուանումներն
ու այդ վայրերի բնակիչների ազա-
տագրական պայքարի ու այդ
պայքարում հերոսաբար զոհուած-
ների յուշարձանները:

սամարտի ղեկավար Ատուր Լեւոն-
եանի սուրը, մեղալներն ու այլ
իրերը:

Նորին Սուրբ Օծութիւն Մեծի
Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոս Տ.Տ.
Բաբգէն Կիլիկեանի, Բաբգէն
Սրբազան Ապատեանի (Հարաւա-
յին Ամերիկայի Նորին Սուրբ Օծու-
թիւն Վազգէն Ա. Ամենայն Հայոց
Կաթողիկոսի պատուիրակ), Տիրան
Արքեպիսկոպոս Երեստեանի, Վեր.
Տիգրան Խրլոպեանի, Աւետիս Գա-
լմբեարեանի, Դոկտ. Գէորգ Սա-
րաֆեանի, Սարգիս Պալապանեանի
(Պալապան խոճա), Լեւոն Լեւոնեա-
նի (Թ. Լեւոն), Գէորգ Պարտազճ-
եանի (Ֆրանսա), Գրիգոր Պողար-
եանի (Լիբանան), Տիգրան Միւ-
րաքեանի (Արժենթին), Կարապետ
Սիւլահեանի (ԱՄՆ), Արմէն Յա-
րութիւնեանի (Պէյրութ), Լեւոն
Վարդանի (Լիբանան), Բժիշկ Ռո-
պերտ Ճեպեճեանի (Սուրիա), Գէ-
որգ Մոմճեանի (ԱՄՆ) եւ այլ
այնթապցի երեւելիների կենսագ-

Փոստուցին նաեւ անհատներ,
որոնք պնդեցին թէ սփիւռքահայ
նոր սերունդին չի հրապուրի արդի
Թուրքիայում գտնուող եւ անցեա-
լում եղած հայաշատ քաղաքների
պատմութիւնը, անցեալով ապրե-
լու միտումը: Կեանքը հերքեց նման
հարցադրումը: Ուրիշներ գտան,
որ աւելի ճիշդ կը լինի «կորս-
ուած» ամէն մի հայ բնակավայրի
անունը Հայաստանում վերակեն-
դանացնելու եւ այնտեղ փոքր
գործարաններ կառուցելու փոխա-
րէն միջոցները միացնել ու հայ-
րենիքում մեծ ձեռնարկութիւններ
հաստատել: Նրանք հայրենակցա-
կան միութիւնների մօտեցումը նկա-
տեցին որպէս միջոցների անի-
մատ փոշիացում եւ խոտոր հա-
մընդհանուր, համազգային, համա-
հայկական մտածողութեան ու
ծրագրերի ծաւալման:

Նման արգելակներ յաղթահա-
րել են նաեւ միւս հայրենակցական
միութիւնները, որոնք ձգտել են

իրենց բնօրրանի անունը յաւեր-
ժացնել հայրենիքում ու այնտեղ
կառուցել յուշակոթողներ:

Կոմիտէի համաձայնութիւնը
ստանալուց յետոյ կազմուեց վար-
չութիւն հետեւեալ կազմով՝ Ատե-
նապետ, Արթուր Հատիտեան («էջմ-
իածին» ամսագրի խմբագիր), Փոխ
Ատենապետ, Դոկտ. Գէորգ Խրլոպ-
եան (Երեւանի Համալսարանի պրո-
ֆեսոր), Ատենադպիր, Եղիա Տոյ-
պակեան (Վաստակաշատ մանկա-
վարժ, գրող), խորհրդականներ՝
Գիտ. Թեկնածու Ալպերդ Աղաճա-
նուկեան (Պոլիտեխնիկ ինստիտու-
տի դոցենտ), Մեսրոպ Մեսրոպեան
(խմբավար, Մանկավարժական ինս-
տիտուտի Դոցենտ), Բժիշկ Խաչիկ
Սիւլահեան, Ենովք Կրպոյցեան
(ատամնատեխնիկ), Լեւոն Գարա-
մանուկեան (Երեւանի Քաղաքացի
ճարտարապետական բաժնի ինժի-
ներ), Անդրանիկ Դէմիրճեան (ին-
ժիներ), Ճօրճ Կարապետեան (վար-
չութեան սիրելի հայրիկը, Պաղես-
տինի կոմկուսի վետերան), Ներսէս
եւ Վահան Նալբանդեան եղբայրներ
(Ղեկավար աշխատողների դերձա-
կատան աւագ վարպետներ), Աւետիս
Փոստաճեան (Կաթողիկոսարանի
«Հայկաչէն» ամսուանոցի տեսուչ):

Վարչութեան անդրանիկ նիս-
տը տեղի ունեցաւ Տոյպակեանների
տանը: Այնտեղ որոշուեց նախ հայ-
ցել Ամէնայն Հայոց Կաթողիկոս
Նորին Սուրբ Օծութիւն ՏՏ Վազգէն
Ա. ի օրհնութիւնը: Վեհափառ Հայ-
րը ոչ միայն ընդառաջեց, այլ նաեւ
ներկայ գտնուեց Հայաստանի ԱՀՄ
գրեթէ բոլոր հաւաքներին: Նորին
Սուրբ Օծութեան հետ էր լինում նաեւ
Լուսինէ Զաքարեանը, որը ոգեշնչում
էր ներկաներին իր երգերով:

Այնթապցիական այդ հաւաք-
ները կազմակերպուած էին Այնթա-
պի հերոսամարտի տարելիցներին,
Հայաստան ժամանած արտերկի
այնթապցի մտաւորականներին ու
ակնաւոր գործիչներին պատուե-
լու համար: Մեծ շուքով նշուեցին
Թագազիւղ աւանի Նոր Այնթապ
անուանակոչութիւնը, Նոր Այնթա-
պի գործարանի բացումը, վաստա-
կաշատ մանկավարժ եւ հասարա-
կական գործիչ Գրիգոր Պողարեա-
նի յոբելեանը, սուրիական բանակի
պաշտօնաթող զենեթալ, իրաւաբա-
նական գիտութիւնների դոկտոր
Արամ Գարամանուկեանի յարգան-
քի երեկոն, Տիգրան Միւրաքեանի
հրաւերով Հայ-արժենթիւնեան բա-

Շարք էջ 16

Political Repressions In Armenia Are Continuing Ter-Petrosian Rejects Parliament Probe Of Post-Election Clashes

YEREVAN -- Police in Yerevan tracked down and arrested on Tuesday a longtime associate of opposition leader Levon Ter-Petrosian who has been on the run since the launch of the Armenian government's post-election crackdown on the opposition.

Samvel Gevorgian ran one of Ter-Petrosian's regional campaign offices during the February 19 presidential election and is better known as one of the leaders of the 1988 movement for Nagorno-Karabakh's unification with Armenia.

A spokesman for Ter-Petrosian condemned his arrest as a "classical example of political persecution." "Political repressions in Armenia are continuing," Arman Musinian told RFE/RL. "With Samvel Gevorgian's arrest, the number of political prisoners in Armenia has increased," he said, referring to several dozen opposition members arrested as part of the crackdown.

Ter-Petrosian Rejects Parliament Probe

Opposition leader Levon Ter-Petrosian shrugged off through a senior aide on Wednesday the impending launch of a supposedly independent parliamentary investigation into the deadly clashes between his supporters and security

forces that followed Armenia's disputed presidential election.

The conduct of an "independent, transparent and credible inquiry" was one of the key demands addressed to the Armenian authorities by the Council of Europe Parliamentary Assembly (PACE) in a resolution adopted last April. The European Union and the United States have also stressed the need to establish all circumstances of the March 1 violence in Yerevan that left at least ten people dead and more than 100 others injured.

The authorities have responded to the Western pressure by proposing that such an inquiry be conducted by an ad hoc commission of the National Assembly. The parliament began debating on Tuesday a relevant bill drawn up by veteran lawmaker Victor Dallakian. It is expected to be passed in time for the upcoming PACE session in Strasbourg.

The commission will comprise two representatives of each of the four parliamentary parties as well as an independent deputy, presumably Dallakian. With only one of those parties, Zharangutyun, being in opposition to the government, at least eight of its 11 members will be government loyalists.

The bill also envisages that the

Ter-Petrosian-led opposition and other political groups not represented in the National Assembly will be able to name representatives to the commission. Those representatives will not have voting rights, however. According to Dallakian, international forensic experts will also be invited to take part in the commission's work.

A leading member of Ter-Petrosian's Popular Movement alliance, Levon Zurabian, made clear that the former Armenian president and his opposition allies can not trust a body dominated by government loyalists. "They are setting up a commission most of whose members will represent parties bearing moral responsibility for the March 1 slaughter," Zurabian told RFE/RL. "That commission will always be able to make decisions beneficial for the authorities."

"The main mission of the commission is to cover up crimes committed by the prosecutor's office and the police," charged Suren Sureniants, a leader of the pro-Ter-Petrosian Hanrapetutyun party.

Zurabian said Ter-Petrosian will agree to join the planned inquiry only if his opposition alliance and the govern-

Continued on page 2

Leading Experts On Holocaust And Genocide Sign A Petition To Swedish Parliament

A petition published in 10 languages is addressed to the members of the Swedish Parliament in order to persuade the Foreign Affairs's Commission of the Parliament to allow the recognition of Armenian Genocide of 1915.

An extract of this text indicates: "Today, Sweden is internationally regarded as a champion of human rights. It is incumbent on the Swedish authorities to live up to this reputation and to reject any compromise with negationism and denial. The Swedish Government should attempt to assist Turkey to become a better democracy by facing its history and acknowledging the truth, not by continuing to stagger in the darkness of self-deception and pretense. Today, the data and information about the Genocide of Armenians, Assyrians and Pontic Greeks are so extensive that no serious politician can honestly cite insufficient or inconclusive research as an excuse to avoid recognition. Refusal to recognize established fact based on qualitative and quantitative research may be regarded as being tantamount to denial."

Jailed Opposition Leader Defiant

Aleksandr Arzumanian: "This Is Fabricated Accusation Resulting From A Political Order"

YEREVAN -- Aleksandr Arzumanian former Foreign Minister of Armenia and a close associate of President Levon Ter-Petrosian arrested following the post-election clashes in Yerevan struck a defiant note Friday as he spoke to RFE/RL in a maximum security prison where he is being kept along with other prominent opposition figures.

Arzumanian, who managed Ter-Petrosian's presidential election campaign, insisted that grave accusations brought against him were trumped up for political reasons. He also said that the Armenian authorities can not be serious about their stated readiness to engage in a dialogue with the opposition as long as he and dozens of other oppositionists remain in jail.

Like many of the detainees, Arzumanian was charged with organizing "mass disturbances" and attempting to "usurp power" in the wake of the February 19 presidential election. The charges stem from the March 1 deadly clashes between security forces and thousands of Ter-Petrosian supporters demanding a re-run of rigged vote.

"I stated right from the beginning that this is a fabricated accusation resulting from a political order by the authorities," Arzumanian told RFE/RL

Aleksandr Arzumanian

in the basement jail of Armenia's National Security Service (NSS). "I am persecuted for my political views and that is why I refuse to give testimony or participate in any other investigative activity."

"This case is a bubble. There is not a single fact to substantiate the accusations. They are holding us hostage here until they see what happens next," he said, adding that government "repressions" will not force the Ter-Petrosian-led opposition into submission.

Arzumanian, who had served as Foreign Minister in 1996-1998, backed the ex-president's position. "You can't hold people hostage, ban any public gathering, persecute people and at the same time talk about dialogue," he said. "All this is illegal. This illegalities must end before we can feel that the authorities want to effect any changes."

Armenia's Ombudsman Defends His Report

YEREVAN -- Armenia's Ombudsman insisted this week that he acted within the powers vested in him by the country's legislation when he raised questions over the March 1 melee in his ad hoc report in late April.

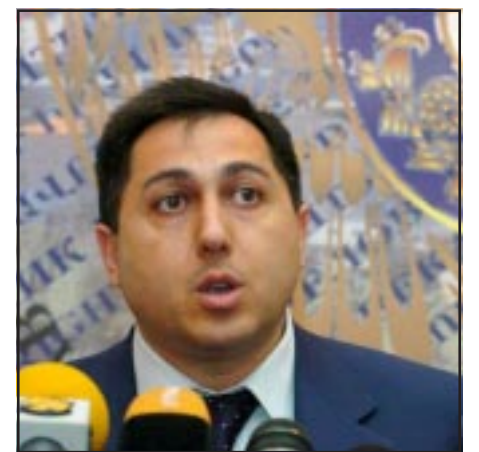
Armen Harutyunyan said speaking during parliamentary hearings last Thursday that accusations from law-enforcement bodies that he had stretched his authority by issuing a "political" report were not legitimate.

Harutyunyan published his 68-page ad hoc report on the February 19 presidential election and the post-election developments in Armenia on April 25. The report also contained criticism of the authorities, which caused objections from the Prosecutor-General's Office and the Ministry of Justice.

The Parliamentary Commission on European Integration Affairs had decided to hold hearings on the Ombudsman's report, inviting all parties concerned.

Harutyunyan insisted in parliament that the arguments contained in the objections of the Prosecutor-General and the Justice Minister are presented out of context and are distorted: "In their reports they even reply to non-existing questions. The impression is that the text of my report is fitted to criticism, and the objections are made in the best traditions of the Soviet times."

Moreover, according to Harutyunyan, there is no precedent in

Armenia's Ombudsman
Armen Harutyunyan

any country that an ombudsman is subjected to such aggressive attacks.

Prosecutor-General Aghvan Hovsepian retorted: "There is no precedent either that an ombudsman makes a political statement."

"You pursued other goals and not the goal of receiving answers to questions that you raised," Hovsepian charged from the parliament's tribune, without elaborating.

Hovsepian's arguments receiving backing from Justice Minister Gevorg Danielyan, who also described the ombudsman's ad hoc report as "political" and said that the problems reflected in it "cannot become a subject for discussion."

And Harutyunyan said that an-

Continued on page 2

Zhirayr Sefilian Released From Jail

Zhirayr Sefilian, a Lebanese citizen of Armenian descent, was freed on Monday after serving a controversial 18-month prison sentence. A prominent veteran of the Nagorno-Karabakh He pledged to continue to fight for regime change despite facing the possibility of deportation from the country.

Sefilian and another war veteran, Vartan Malkhasian, had been arrested and charged with calling for a violent overthrow of the government in December 2006 just days after setting up a new pressure group opposed to Armenian territorial concessions to Azerbaijan. A Yerevan court found Malkhasian guilty on that count and sentenced him to two years in prison in August 2007. The court cleared Sefilian of the charge but still jailed him for 18 months for illegally possessing a pistol which he had received as a gift from a former commander of the Karabakh Armenian army.

Sefilian and Malkhasian deny the accusations as politically motivated. They both endorsed former President Levon Ter-Petrosian in Armenia's recent presidential election despite his conciliatory line on the Nagorno-Karabakh conflict.

Sefilian was greeted by more than a dozen friends and supporters as he left the Vartashen prison in Yerevan early in the morning. "First of all, I want to thank journalists who have spread our word to the people to the dismay of the authorities for the past one and a half years," he said. "I'm optimistic. Everything will be alright."

"Whether [the authorities] keep us in jail for two or twenty years, nothing will change, as far as we are concerned. Let them think about them-

Zhirayr Sefilian

selves."

"We will soon clear our country of those scoundrels," Sefilian told journalists before heading to the Yerablur military where more than a dozen fellow veterans are on hunger strike to demand the release of scores of other Ter-Petrosian arrested in the government's post-election crackdown on the opposition.

The authorities indicated last month their intention to expel Sefilian to Lebanon after he is set free. The Armenian police filed a relevant lawsuit to Armenia's Administrative Court on the grounds that his residency permit has expired. The court refused to consider the application on a technicality on May 27. The police have not filed a fresh suit yet.

Sefilian called the deportation attempt as a "disgrace" and condemned the authorities for refusing to grant him Armenian citizenship. "I don't know if there is any other precedent of a military commander of a particular state not having its citizenship," he said.

Ex-Speaker Hastert Joins A Lobby Firm Representing Turkey

WASHINGTON, DC -- While former Congressman Bob Livingston recently lost his lucrative deal with Turkey to DLA Piper, his colleague, former Speaker Hastert has joined Dickstein Shapiro, a law/lobby firm in Washington, D.C., that has represented "the government of Turkey in connection with the development and financing by private sponsors of the Baku-Ceyhan oil pipeline and TransCaspian gas pipeline spanning from the Caspian Sea to the Mediterranean."

During his tenure as Speaker of the House (1999-2006), Hastert pulled an Armenian Genocide resolution from the House floor following a request by then President William Clinton in 2000. A 2005 Vanity Fair article alleged that Hastert received funds from Turkish groups and nationalists, in exchange

Former House Speaker Dennis Hastert

for political favors in Congress. His spokesman at the time denied Hastert had any knowledge of Turkish groups and had done no favors.

Political Repressions In Armenia Are Continuing

Continued from page 1

ing four-party coalition are equally represented in the body conducting it. "This is what the authorities don't accept," he said. "We therefore consider the formation of this commission an imitation process that will rather cover up the events of March 1 than shed light on them."

Ter-Petrosian's demands were backed by Zharangutyun parliamentarians. One of them, Vartan Khachatryan, said that the investigative commission will enjoy the "highest degree of public confidence" only if it consists of "two equal sections." Still, Khachatryan and other Zharangutyun deputies stopped short of ruling out their faction's participation in the commission's work.

Professor Richard Hovannisian Honored In Yerevan

Professor Richard G. Hovannisian, AEF Chair in Modern Armenian History at UCLA, was honored by the Armenian National Academy of Sciences in a book launch ("shnorhandes") that coincided with celebrations of the 90th anniversary of the heroic battles of May 1918 and the founding of the Republic of Armenia.

Sardarabad Conference

In Armenia for two weeks in May, Hovannisian was a plenary speaker at a two-day conference (May 16-17) at the Sardarabad Memorial Park and Museum on the occasion of the battles in May 1918 which made

Richard Hovannisian during Sardarabad Conference

possible the establishment of a small republic around Yerevan, the re-creation of Armenian statehood for the first time in more than five centuries, and the formation of a nucleus around which it was hoped a free, independent, and united Armenian homeland would emerge.

In his presentation, Hovannisian reflected on the battles of Sardarabad, Bash-Abaran, and Karakilisa, as well as certain aspects of the history of the Armenian republic which require further examination. During the conference, he was interviewed by Nune Aleksanian of the state television H-1 and by *Zinuzh*, a program prepared by and intended for the Armenian armed forces.

Academy of Sciences "Shorhandes"

On May 20, Hovannisian was honored in the Presidium of the Armenian Academy of Sciences on the occasion of the publication of the Russian translation of 16 chapters dealing with international relations from his four-volume *The Republic of Armenia* series. This was the culmination of ten years of labor by the initial translator, Gayane Makhmourian, refined by the

meticulous editing of Vartiter Kotcholosian Hovannisian. The overflow gathering was welcomed by President of the Academy, Radik Martirosyan, followed by an effective analysis of the work by History Institute Director Ashot Melkonyan, anecdotes about Hovannisian's research and interactions in Yerevan during the Soviet era by the Academy's Vice President for Armenian Studies, Volodiia Barkhudaryan, and words of commendation by researcher Rem Khazanchyan, Chair of Armenian Studies at Yerevan State University Babgen Harutunyan Ambassador of Ukraine Oleksandr Bozhko, Prelate of the Atrbadakan Diocese (Tabriz) Bishop Nshan Topouzian, Archbishop Navasard Kchoyan of the Ararat Diocese (representing His Holiness Garegin II), and Raffi K Hovannisian, head of the Heritage faction of the National Assembly and founding director of the Armenian Center for National and International Studies (ACNIS).

Joining the many scholars and public figures in attendance were representatives of Georgia, Bulgaria, the

Richard and Raffi Hovannisian

United States, and the European Union, members of the Armenian National Assembly, including education and science committee chair Hranush Hakobian, President of the Writers' Union, Levon Ananyan, and longtime friend Vahak Hovnanian. In his response, Professor Hovannisian reflected on the significance of the Armenian republic and the lessons to be learned from the experiences of 1914-1921. He emphasized the importance of making Armenian history and issues known to non-Armenian scholars, officials, and public through publications such as this 900-page volume in Russian (*Mezhdunarodnye otnosheniia Respubliki Armeniia, 1918-1922 gg.*). The "shnorhandes" received extensive television and radio coverage.

Armenia's Ombudsman Defends His Report

Continued from page 1

swers to questions of public concern have not been received in any case. "It remains unclear who gave the order to use force. I would not believe that law-enforcers had spontaneously gathered and decided to conduct an operation. And we are being accused of asking this question."

The ombudsman's report also contained criticism of Robert Kocharyan, the outgoing president as of March 1-2. In particular, it said that "the president-

elect [Serzh Sargsyan] and the emerging system of power received a very heavy legacy from the predecessor."

During the hearings that lasted for several hours, ex-Minister of Justice David Harutyunyan (no relation to the Ombudsman), currently an MP representing the governing Republican Party of Armenia, inquired from the prosecutor-general: "Wasn't there a single question in the ombudsman's report on which you could give explanations and not simply raise objections?"

Life And Death Of Monte Melkonian

By Toros Sarian

Thousands of people died during the Liberation struggle in Mountainous Karabakh. The enemy troops had occupied and controlled up to 60 per cent of Mountainous Karabakh. Fighters from Armenia and from the Diaspora fought side by side with the Armenians living in Mountainous Karabakh against the well-armed Azerbaijani forces. The decisive turnaround in the war occurred with the Shushi-Lachin operation in May 1992. One of the fighters from the Diaspora was Monte Melkonian. He was killed on 12th June 1993 in action in Mountainous Karabakh. Who was this man who even before his death had become a legendary Freedom Fighter?

Monte was born on 25th November 1957 in California. His forefathers came from West Armenia. Especially after the massacres under the rule of Abdul Hamid, Armenians fled to USA and a few started new lives in Fresno. In 1970 Montes parents travelled with their children through Europe, including Turkey. Going back to the home of his ancestors and talking with the Armenians still living there left a deep impression on Monte. At the age of 15, Monte went on a School Exchange to Japan. There he not only learned Japanese but also Martial Arts. From Japan he visited on his own other South East Asian countries. In an interview in 1992 Monte emphasized the influence the Vietnamese Liberation War had on developing his own political views.

After returning to California Monte finished High School and began studying Asian History and Archaeology at the University of Berkeley in San Francisco. He organized an exhibition at the University which also dealt with the Genocide of 1915. After the Turkish Consul lodged a complaint the exhibition had to close which led to

protest actions from the students. Monte ended his studies with a paper about the History of Urartu in 1978. Afterwards he went to Iran to work as an English teacher. Later he went on a journey to Iranian Kurdistan with another young Armenians. While he was there he got to know members of the Kurdistan Liberation Movement. At the end of 1978 he went to Beirut. This city had become a centre for the Armenian Revolutionary movement. In early 1980 he joined the "Armenian Secret Army for the Liberation of Armenia" (ASALA) which had been formed in the middle 70's to break the worldwide silence surrounding the Armenian Genocide and to free Turkish occupied Armenia.

Monte was very much involved in the training of ASALA fighters and participated in the preparations for militant actions of the organization. In November 1981 he was arrested in Paris with a false passport, but after numerous bomb attacks in Paris the French Government were forced to release him. Monte's return to Lebanon coincided with the Israeli invasion. He and a group of fighters made their way from South Lebanon on foot to Beirut. Monte and his supporters

were against senseless terrorist attacks. They found it wrong to send patriotic Armenians to their deaths as Suicide Commandos and harming indiscriminately innocent civilians.

It was clear to Monte who used revolutionary freedom movements from all parts of the world as examples to help direct the Armenian liberation movement, that an organization without a clear revolutionary military-political strategy would reduce itself to aimless violence. The growing division within ASALA finally, resulted in its splitting up in 1983. In November 1985 Monte was arrested in Paris carrying a false Passport and a weapon. He was sentenced to six years imprisonment and after serving four years was released and went to South Yemen. From there he travelled around Eastern Europe where the fall of Real-Socialism had already begun. After a while he decided to go to Armenia where he was married in 1991. The Armenians in Mountainous Karabakh and Armenia were in a critical situation at the time as the Azerbaijani forces were not only better armed but also outnumbered the Armenian forces. Consequently, Monte joined the struggle for self-determination. Within a very short period he was able to prove his great military and organizational talents and was given the Command of the troops on the front in South East Front. Here, he was able to quickly organize and train an effective military force using weapons captured from the Azerbaijanis. Under his leadership four thousand Armenian fighters succeeded in defending the area around Martuni.

Monte's units also fought in other parts of Mountainous Karabakh. In April 1993 he was part of the military command which planned and implemented the capture of Kelbadjar. Monte ensured that as few civilians as possible were endangered by the fighting and he called for the surrender of encircled Azerbaijani soldiers and

guaranteed their safe withdrawal. Monte's was not only an excellent military leader. As Socialist he cared for the improvement in the economic and social living conditions of the people. In a land with an entrenched patriarchal social structure he was committed to women's emancipation. He regarded the work of the women behind the lines as important as the role of the fighters on the front. With his modesty, courage and determination he won the hearts of the people in Mountainous Karabakh. Monte was a teacher who tried to show by example how the people could move forward. He gave them courage and hope to overcome their difficult situation.

Monte showed that it is possible to be an intellectual without being elitist and aloof; that one can be a patriot without reverting to primitive Nationalism and Chauvinism; that one can be a soldier without being a militarist. As revolutionary, Monte endeavoured to bridge the contradictions of theory and practice. He disapproved of superficiality and self-importance. Criticism and self-criticism were for Monte essential in order to learn from mistakes. At the age of 36 Monte Melkonian became a martyr and is firmly anchored in the history of the Armenian people. His dream of an independent Armenia where social justice, rule of law and democracy can be taken for granted is not yet reality in present day Armenia. It is the irony of history that the great national hero Antranik Ozanian was prevented from defending Mountainous Karabakh against the Azerbaijani aggression. He was forced into exile and died in 1927 in California; near the place where 32 years later a new hero was born. Monte, a freedom fighter who followed the path of Antranik Ozanian and who fell defending the right for self-determination of Armenians in Mountainous Karabakh.

Views On Karabakh: Conference Examines The Prospects For Peace

By Naira Hayrumyan
ArmeniaNow Karabakh

An international conference marking the 20th anniversary of the Karabakh Movement examined both "real" political and "unreal" legal ways of resolving the conflict.

The conference, titled "20th Anniversary of Karabakh Movement: realities and perspectives", attracted 90 participants to Stepanakert in late May from Armenia, Russia, France, the USA, Belgium and other countries.

Most were political scientists or experts, who offered their vision of settling the issue. The Nagorno Karabakh (NKR) Republic's Ministry of Foreign Affairs did not take part and none of its representatives delivered any speeches.

Armenia's former Foreign Minister Vartan Oskanian and the former Russian co-chair of the OSCE's Minsk group, Ambassador Vladimir Kazimirov, were part of the presidium, which was headed by the Speaker of

the NKR National Assembly Ashot Gulyan.

The diplomats with long experience of working on a settlement of the Karabakh conflict called for a more somber appraisal of the issue and to view it on a political level.

Kazimirov pointed out that the parties were now considering the issue at a military level. Baku continues to make belligerent statements and to increase its military budget, entitling the Armenian side to defend itself.

He argued that if Baku declared that it posed no threat to the security of the people of Karabakh, then the NKR would not have a reason to refuse to return the "occupied" lands, as Kazimirov described them, around the former Autonomous Region of Nagorno Karabakh.

"Armenia and Karabakh need to offer Azerbaijan to reach a peaceful agreement, and concede seven regions in return," said Kazimirov, offering international peacekeepers as a guar-

antee of Karabakh's security if those regions are conceded.

Oskanian, who was involved in Karabakh negotiations for 10 years, also called for a return to political realism. He said that the perception of the conflict in the international community differed greatly from the way it was perceived in the Armenian world.

"We have no doubts that Karabakh is viable as an independent state and has a right to live and develop. But outside Armenia, people think otherwise. Until now they are trying to determine whether it is an interethnic, inter-confessional conflict, or maybe it is a fight for self-determination, or even that it's an occupation of lands which do not belong to them," Oskanian said.

He pointed out that the supposition on occupation seems most realistic to the international community. Oskanian also stressed that the Kosovo precedent would hinder recognition of Karabakh's independence.

"The international community has declared at the highest level that Kosovo will be the first and the last self-declared state recognized by the international community," he said.

Both politicians called upon the Armenian side to look at things in their real light, assess their forces and possibilities and act correspondingly.

As a counterweight, Gulyan proposed to move from politics to the legal field. His speech was very persuasive in demonstrating that the people of Karabakh had every right to self-determination and the defense of their rights and development.

Neither the Speaker (who was NKR's Foreign Minister from 2000 to 2001), nor Armenia's ex-Foreign Minister said why the international community had come to a particular perception of the conflict and not a different one. Why does the world perceive the fight of the people of Karabakh for their rights as an "occupation of alien lands and expulsion of a million Azerbaijani refugees"?

None of them admitted that it was the result of insufficiently active work by Armenian diplomats, as a result of which the perception of the conflict has changed in the past 10 years and not in favor of the Armenian side, and these issues remained unaddressed.

Lebanon

Haigazian University Receives A \$700,000 Grant From USAID

On Thursday the 5th of June, U.S. Charge d'Affaires Michele J. Sison presented a check of \$700,000 to Haigazian University President, Rev. Dr. Paul Haidostian, to finance scholarships for deserving students. This funding provided by the United States Agency for International Development (USAID), will support needy undergraduate students, in addition to establishing a new fund for the graduate studies program.

Ambassador Sison, accompanied with USAID Director, Raouf Youssef met with a number of students, faculty and administrators.

"One of the United States core values is education, and Haigazian University has grown in size and academic offerings, becoming the place of world class education, right in the heart of Beirut", noted Sison.

Sison considered that the educational funds allow students from throughout Lebanon to study and contribute to the continuous development of Lebanon. "Our support to Haigazian University, assists students as they make Lebanon, the region and the world a better place", Her Excellence commented.

With a feeling of fulfillment, President Haidostian thanked the delegation, and considered this event as a historic celebration of partnership between Haigazian University and the USAID.

"Partnerships are usually not accidental. Good partnerships are based on values that transcend the instant situations. They point to a quality of relationship, a meeting of a developmental outlook, and a plan to match needs and resources," Haidostian noted.

Haidostian also stressed the nature of the donation, highlighting the

motto of the USAID "From the American People" saying, "even though leaders of countries, organizations, and universities plan, manage, and implement various types of support, the long term impact is created when people help people."

Haidostian shared the example of Elizabeth Webb, an American congregational missionary, whose house on the University's street became a 10-room-college named Haigazian in 1955. He also gave tribute to such families as the Mehagians and the Philibosians, who, following the unimaginable hardships of the Armenian Genocide, became part of the American social and cultural fabric, and turned a history of disaster into a story of service, thus becoming instrumental in establishing Haigazian University.

"I cannot help but see today's support for our students and university through USAID as a continuation of the same benevolence and culture of reaching out to others on their journey of development", Haidostian concluded.

The delegation enjoyed a tour in the Barsoumian Library, followed by a reception.

Following this occasion, President Haidostian noted with thanks the ongoing and direct support of major organizations such as the AMAA, the Philibosian Foundation, The Haigazian University Women's Auxiliary, the WCM, as well as the generous financial aid to students provided annually by the Calouste Gulbenkian Foundation, the Vatche and Tamar Manoukian Fund, the Robert Boghossian and Sons Foundation, and the Marash Patriotic Union, and others. He further called upon all to join Haigazian's drive for excellence in education and service.

Meridianian Student Achievement in Science Fair and Talent Search

SHERMAN OAKS -- On Sunday, March 30, 2008, 17 students from Meridianian School participated in the 7th AESA (Armenian Engineers and Scientists of America) Science Olympiad that took place at California State University, Northridge. The following students received prizes and obsidian medals especially made in Armenia: Arteen Galstyan (6th) Honorable Mention in Life Sciences, Lori Shirajian (7th) 3rd Place in Physical Sciences, and Angel Abajian (8th) Honorable Mention in Physical Sciences. Gift cards were awarded to Arteen Galstyan (6th) and Shaunt Anserlian (7th) for answering the Science Trivia questions. This year AESA presented the teacher award to Mrs. Lina Arslanian, Meridianian School Science/Math Department Chair, for her outstanding commitment in promoting and mentoring students, as well as \$300 to the school to be utilized towards the purchase of science materials.

On April 16, 2008 10 excited students visited the LA Convention Center to set up their projects and be ready for the LA County Science Fair. Meridianian School once again shined with two winners. Armen Arslanian and Lori Shirajian, both 7th grade students, won Honorable Mention places in the Engineering Applications and Physics (Electricity & Magnetism) categories, respectively. Lori also won a special award from the American Corrosion Society. Upon the recommendation of the LA County Science

Fair Committee, Armen and Lori participated in the State Science Fair on May 19-20. Armen won the Honorable Mention place in his category.

The John Hopkins University Talent Search identifies top academic students and provides challenging educational programs. Students who have scored in the 95th percentile or higher on a state or nationally normed standardized reasoning test are eligible to participate in this experience. Angel Abajian and Rosie Somoundjian from 8th grade; Shaunt Anserlian, Hasmik Hmayakyan, Christine Kasmajian, and Lori Shirajian from 7th grade; Alexander Barsegyan, Andy Danayan, Areg Demirjian, Souren Grigoryan, Ani Kechichian, Vahe Tirakyan, and Alexi Yegoyan from 6th grade participated in this contest taking the SAT/SCAT tests. All Meridianian students performed above their grade levels, 7th and 8th grade students competing with 12th graders and 6th grade students competing with 9th graders. Both on national and statewide levels, Angel scored in the 60th percentile in the SAT Writing, Rosie in the 50th percentile in the SAT Critical Reading, and Alexi in the 50th-70th percentile of the Spatial Test (based on figural tasks). Vahe and Areg qualify for Summer Academic Programs and/or Distance Education Courses based on their SCAT Verbal scores.

Meridianian School Faculty and Administration are proud of the students' accomplishments. Congratulations to all and their parents.

HAPPY FATHERS DAY ! HOW TO BE A GOOD FATHER

It takes a lot to be a good parent, but there are many ways in which you can be a good Father in particular.

1. Fatherhood is a big responsibility but it is also a lot of fun. Show your kids that you enjoy being their father.

2. Consider your role as a father: A father provides financial and emotional stability for his children, and should care for them also. A father should give his children affection and warmth. Don't be afraid to tell your child "I love you, I'm proud of you." A father shows support and love through actions as well as words.

3. Build on tradition by considering your roles and responsibilities.

4. Respect your children's mother : Mutual respect between parents is very important. How you treat your child's mother will influence the way in which the child will view his or her own role when they become parents.

5. Spend time with and take responsibility for your children : Time goes so fast. If you don't establish an intimacy with your children when they're young, it'll be difficult to catch up when they're older .

6. Be a teacher by both word and example : Children will not grow up miraculously knowing what's right from wrong. They have to be taught. Make choices and decisions in front of them and explain why. Tell them about bad choices you made in the past and teach them that it's ok to make mistakes. That's how they will learn.

7. Show affection so they can do the same to others.

8. Be sure that a father's job is never done : Although it is important to encourage our children to be independent financially and emotionally, still it doesn't mean that our job as a parent is done. It is very important to let them know we're always there, that we'll always care and that they're valued.

Being a parent is one of the most fulfilling experiences a person can have. There is a natural instinct that seems to come to a new parent, but there is always a good advice that can help. The most important thing however, that any parent can give their child, is "The Sense of Being Loved".

WHAT MAKES A DAD

God took the strength of a mountain,
The majesty of a tree,
The warmth of a summer sun,
The calm of a quiet sea,
The generous soul of nature,
The comforting arm of night,
The wisdom of the ages,
The power of the eagle's flight,
The joy of morning in spring,
The faith of a mustard seed,
The patience of eternity,
The depth of a family need,
Then He combined these qualities,
When there was nothing more to add,
He knew His masterpiece was complete And so,
He CALLED it ...DAD

ԳԱՐՆԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱՆԳԻՆԷ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ-ՔԷՄԻՇԵԱՆ

Գարնան գարթօնքի նման կարծես մեր ալ գեղարուեստական երաժշտական կեանքը սկսաւ գարթնիլ, երկար թմբիրէն, ըսելով աւագ սերունդին «Մենք պիտի ըլլանք մեր մշակոյթի պահակները, անվախ եղէք»:

Յիշեցի վահան թէքէեանի խօսքը. «Ուր հին կոճղէն նոր բողբոջներ պայթեցան»: Այդ թշնամին չկրցաւ իր ծրագրածը իրագործել, արմատախիլ ընելով մեզ: Եւ իրաւ ալ նախորդ երկու ամիսներուն մեր այլազան գեղարուեստական ձեռնարկները, ցորենի հասկերու նման պայթեցան, շնորհալի նորահաս սերունդի տաղանդներու ուշագրաւ յաջողութիւններով:

Եւ այսպէս Մարտ-Ապրիլ ամիսներուն իրար յաջորդող ձեռնարկները հպարտանքով լեցուցին մեր սրտերը, ամրապնդելով մեր գոյութեան կամքը: Վաչէ Պարսումեանի ղեկավարած «Էլյաճայ» օրաթորին 120 անձնակազմով բացուեցաւ գարնանային գուարթ եղանակը: Շաբաթ մը վերջ, Մարտի 7ին «Դասական երաժշտութեան» «Երեկոն, Ս. Պետրոս եկեղեցւոյ (Stocker st.) մտերմիկ կամարներ

համար: Նախապէս երկու համերգային այցելութիւնները հիացուցած էր մեզ, կատարողական արհեստագիտութեամբ: 2002ին հազիւ 11 տարեկան փոքրիկ նրբակազմ տղեկ մըն էր, ամենէն կրտսերը, բայց... անհաւատալի հսկայ մըն էր երբ սաքսօֆոնը սկսէր նուագել: Երկու տարի վերջ 2004ին դարձեալ հանդիպեցանք, հասունցած քիչ մը: Հայրապետ ծնած է Երեւան, 1991ին: Փոքր տարիքէն մասնակցած է Հայաստանի Ֆիլհարմոնիք եւ սենեկային ռուսական սենեկային եւ «Serenada» նուագախումբերու հետ: Շրջագայած Եւրոպայի տարբեր քաղաքներ, Միջին Աերեւելք, Գանատա եւ Ամերիկա: Ռուսական «Quzik» երաժշտական ընկերակցութեան դափնեկիր եղած է 2004ին եւ 2006ին եւ այժմ նոյն ընկերակցութեան միջոցաւ համերգներու հրաւիրուած էր Ամերիկեան երաժշտական ընկերակցութեան կողմէ San Francisco եւ San Jose: Այժմ Հայրապետ կու գայ Գերմանիայէն ուր կրթաթոշակով կը կատարելագործէ իր արուեստը: Ինչպէ՞ս յուզուիլ, չհիանալ այս հրաշք պատանիին տոկունութեան, տաղանդին, նման հրաշքներ հարիւր տարին անգամ

Daniel Trifonov, Անգիմէ Մուրատեան եւ Հայրապետ Առաքելեան

տակելի համերգ էր: Սրտի ցաւով պիտի կրկնեմ, թէ մեր մշակութասիրութիւնը հատուածային է, կը գնահատէ երբ իր կազմակերպութեան ձեռնարկն է: Ո՛ւր էին երաժշտական դպրոցներու մանկավարժները, աշակերտները եւ երաժիշտները: Չի տարուինք «մօտայիկ» նոր ոճ ըսուած ցածորակ երաժշտութեամբ: Պահենք մեր անաղարտ մշակոյթը, եւ քաջալերենք անոնց գործունէութիւնը:

Շնորհակալութիւն «Նոր Սերունդ» Մշակութային Միութեան գոհողութիւններուն բարձր պահելով մշակոյթի ջահը, գնահատելով, օժանդակելով խոստմնալից տաղանդները:

Ապրիլ... անմոռանալի ամիս... Ոչ մէկ հայ չի կրնար մոռնալ այն միլիոնաւոր գոհուած մարդկանց յիշատակը: Գաղութը պատշաճօրէն յիշատակեց այլազան ձեռնարկներ, «Լարք»-ի փոքր ընտանիքին ալ անմասն չմնաց ոգեկոչման պարտականութիւն կատարելէ, յիշելով Շիրազին պատգամը. «Հայոց եղեւնը ով մտքից հանի,

նա է թշնամի Նոր Հայաստանի»: Ապրիլ 11-ի երեկոյեան ինծի թուեցաւ թէ այդ օր մենահրաշալի մանուկներն ու պատանիները հաւաքուած էին այդտեղ՝ «Լարք»-ի երաժշտանոցի սրահին մէջ: Դպրոցը որ միշտ գեղեցիկ հետաքրքրական ձեռնարկներ կը կազմակերպէ, այդ օրը յատկապէս տօնական էր, ո՞րն էր առիթը: Ուրիշ էր իր ընդգրկման շրջանակով, թեմայի նորութիւնով, ճաշակով համադրուած գրական երաժշտական ձեւաւորումով անկաշկանդ կատարողականութեամբ:

Յայտագրի 4 մասերու մէջ աշակերտները ելոյթ ունեցան նուագով, երգով, պարով եւ ասմունքով, ամբողջութեամբ հայ հեղինակներու գործերէն:

«Մենք այսօր հաւաքուած ենք այստեղ», երեկոն բացաւ դպրոցի փոխ-տնօրէնուհի Թագուհի Արզումանեանը, - մեր շնորհակալութեան ու մեծարանքի խօսքը ըսելու մեր ուսուցչապետ Մեսրոպ

Շարք էջ 17

րուն տակ, ճաշակաւոր համադրուած, մատչելի սիրուած հայկական եւ եւրոպական գրականութեան գոհարներ ներկայացուցին Լուսինէ Նարկիզեան (դաշնակ), Սամուէլ Չիլիկիւրեան (ջուլթակ), Գարիկ Թէրզեան (թաւ-ջուլթակ) երիտասարդ երրեակը, ապա Սալբի Քէրքիւնեան (սրինգ) մասնակցեցաւ հայերէն նուագով: Հաճելի լուրջ երեկոյ էր, գոհ մնաց ժողովուրդը:

Երկու օր ետք 9-ին 17-ամեայ տաղանդաւոր մրցանակներու դափնեկիր՝ Հայրապետ Առաքելեան, Սան Ֆրանսիսքոյի Ամերիկեան համերգէն վերջ մեզի կ'այցելէ, «սաքսօֆոն»ով եւ Daniel Trifonov-ի դաշնակի համերգները ապշեցուցին, ծափեր եւ արցունքներ խլեցին ներկաներէն եւ վերջապէս Հայաստանի երիտասարդ «Ժողովրդական Երգիչներու» 2 տարբեր լեցուն սրահներու մէջ համերգները, աննախընթաց էին: Բոլորն ալ Նոր Սերունդի անդամներ էին:

Պարոյր Սեւակ պիտի ըսէր. «Դէ, եկ վարդապետ, մի ժպտար բարի»:

«Նոր Սերունդ»-ի կազմակերպութեամբ Մարտի 9-ի երկու տաղանդաւոր պատանիներու համերգը շքեցուց մեզ իրենց բարձրորակ կատարողութեամբ ու երաժշտութեամբ:

Հայրապետ Առաքելեանը անծանօթ անուն մը չէր շատերուս

մը կ'երեւան, գիտնանք արժէքաւորել, գնահատել մեր «ադամանդեայ» նոր սերունդը: Երանի կառավարութիւնը աւելի հոգածու ըլլայ եւ քաջալերէ այսպիսի «գանձերը»:

Երգերուն ընտրութիւնները հետաքրքրական էին, ցուցաբերելով դժուար թէքնիքը, անհատականութիւնը, թէ արագ ճկունութիւնը ցայտուն մաքուր հնչեց, նոյնպէս legato հեզասահ մեղեդիները առինքնող էին եւ տպաւորիչ: Միրեցինք «Germen»-ի թեմաներով, Chardashի նուագը: Հիացուց ներկաները, անմիջականութեամբ, մասնագիտական վարպետութեամբ: Ունի փայլուն թէքնիք, անգերագանցելի շնչառութիւն եւ տարբեր ժանրեր նուագելու կարողութիւն, ըլլայ արդիական «ճէզ» կամ դասական: Նուագեց համարձակ անկաշկանդ, յղկուած վարպետութեամբ, զգացողութեամբ եւ խոր զսպուածութեամբ մեկնաբանեց տարբեր բնոյթի երգեր:

Daniel Trifonov նոյն տարիքի ռուս դաշնակահարը բացի ընկերակցելէ սաքսօֆոնին, մեծ վարպետութեամբ հրաշալի նուագեց դաշնակի ծանօթ դժուար կտորներ: La Campanella (Paganini, Litzt) նուագեց փայլքով եւ նախանձախնդրութեամբ: Trifonov դափնեկիր է շատ մը մրցումներու եւ փառատօներու, նոյնպէս Guzik ընկերակցութեան Ա. մրցանակը եւ կրթաթոշակը ստացած է 2007ին: Յիշա-

ԱԼԷՒ ԹՈՒՐ

www.Aleptour.com

Աննախընթաց Ծրջապտոյտ

ՍԱՆ ՖՐԱՆՍԻՍԿՕ
ԵՒ ԱՅԼ ՎԱՅՐԵՐ

1. Լոս Անճելըս-Սանթա Պարպարա-Սոլվէնկ-Սանթա Մարիա
2. Սանթա Մարիա-Գարսիա - 17 Մայլ Ուաֆ - Մանըրէյ - Սան Ֆրանսիսքո
3. Սան Ֆրանսիսքո
4. Սան Ֆրանսիսքո - Եուսէմըթի - Ֆրէզնո
5. Ֆրէզնո - Լոս Անճելըս

Միայն \$325 – 5 օր Յուլիս 23–27, 2008
Ներառեալ երթեւեկ, պանդոկ, նախաճաշ, պտոյտներ...

Հասոյթը պիտի յատկացուի
Փաստիմայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ
եկեղեցւոյ ֆոնտին

Սահմանափակ տեղեր
Մանրամասնութեան համար զանգահարել
(626) 797-9469

ՓԱՂՈՒԹՆԵՐ

ԼԻՈՆԻ ԵՒ ՏԵՍԻՆԻ ԶԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ ՊԱՅՔԱՐԸ ԶԱՅԱՊԱՅՊԱՆՄԱՆ ԶԱՄԱՐ

Հ. ՄՈՍԿՈՖՅԱՆ

Հայոց Յեղասպանութենէն ետք բիւրաւոր հայեր Ֆրանսա ապաստանեցան, ճաշակելով գաղթականութեան եւ վտարանդիութեան

Թեամբ Ֆրանսայի Ազգային հերոս-նահատակ՝ Միսաք Մանուշեանին: Անոր եւ Արքէն Դաւիթեանին ու զէնքի ընկերներուն նուիրուած յուշարձանակոթողը տեղադրուած է Լիոն քաղաքի մուտքին, հայա-

Լիոնի Հայոց Առաջնորդարանի Մայր Տաճարը

դառնութեան բոլոր տառապանքներ: 192021 թուականներուն անոնցմէ շատեր եկան ու տեղադրուեցան Լիոնի եւ Տեսինի շրջանները, ուր հիմնեցին փոքրիկ Հայաստան մը: Բ. Աշխարհամարտին, այս շրջանի

շատ Տեսինի կողքին: Այս աւանին մէջ ալ, ինչպէս Լիոնի կեդրոնական հրապարակին վրայ՝ կառուցուած են Հայոց Յեղասպանութեան նուիրուած Յուշարձաններ, արդիական ոճով:

Ֆրանսայի համար նահատակ Միսաք Մանուշեանի եւ իր 22 հերոս ընկերներուն և նուիրուած յուշատախտակը՝ Լիոնի մուտքին

հայերը եւս մասնակցեցան Ազգային դիմադրութեան, ազատագրութեան պայքարին, գլխաւորու-

Լիոնի եւ շրջանի, Ռոն-Ալպի հայութիւնը բազմամարդ դարձաւ 60-ական, 70-ական թուականնե-

ԶԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՕՃԱԽՆԵՐԸ ԻՐԱՆՈՒՄ

ԴՈԿՏ. ՄԵՍՐՈՊ ԲԱՆԱՅԵԱՆ

1960 թուականին Սպահանի պետական համալսարանի գրականութեան ֆակուլտետում անգլերէն, արաբերէն եւ ֆրանսերէն լեզուներին գուգահեռ հիմնուած է հայոց լեզուի եւ գրականութեան ամբիոնը: Հետագայում հայագիտական ամբիոնը, վերոյիշեալ բոլոր ամբիոնների հետ, անջատուած է գրականութեան ֆակուլտետից եւ մաս կազմում օտար լեզուների ֆակուլտետներին:

Այդ ամբիոնը դարձաւ հայագիտական ուսումնասիրութիւնների մի կենտրոն, չոր եւ նման Եւրոպայի ու Ամերիկայի համբաւաւոր համալսարանների համապատասխան ամբիոններին: Ամբիոնի հիմնումը թելադրուած էր նաեւ այն բանով, որ անգլերէն, արաբերէն եւ ֆրանսերէն լեզուներ տիրապետող մասնագէտների հետ, թէպէտ ոչ նոյն քանակով, բայց, այնուամենայնիւ, երկրին անհրաժեշտ էին նաեւ հայոց լեզուի եւ գրականութեանը ծանօթ ու քաջատեղեակ անձինք, ինչպէս նաեւ հայոց լեզուի եւ գրականութեան ուսուցիչներ իրանահայ դպրոցների համար:

Ճշմարիտ է, որ 1960-ին հայոց լեզուի եւ գրականութեան ուսուցումը դեռեւս չէր պաշտօնականացուած իրանի հայոց դպրոցներում (դա եղաւ իրանի Իսլամական լեզափոխութեան յաղթանակից յետոյ եւ վաւերացուեց երկրի Հիմնական օրէնքում), բայց, փաստօրէն, այս առարկաները դասաւանդուած էին գրեթէ

բոլոր հայկական դպրոցներում:

Այսպիսով, 1960-ին Սպահանի պետական համալսարանում հիմնուեց մի ամբիոն, ճիւղ, որը Փարիզի Սորբոնի համալսարանից յետոյ երկրորդն էր սփիւռքահայ տարածքում, ուր շրջանաւարտներին շնորհուած էր պսակաւորի տիտղոս (Լիսանս կամ Բի. էյ.) երրորդ ամբիոնը հիմնուեց տարիներ յետոյ Գալիֆորնիայի (ԱՄՆ Լալեոն քաղաքի համալսարանում):

Սպահանի պետական համալսարանի հայագիտական ճիւղը ունի բաւականին հարուստ գրադարան՝ համալրուած թէ՛ սփիւռքահայ եւ թէ՛ Հայրենիքից առաքուած մասնագիտական հրատարակութիւններով: Ակնկալուած է, որ այն է՛լ աւելի կը հարստանայ շնորհիւ սփիւռքահայ հրատարակչական մարմինների, եւ մանաւանդ, Սփիւռքահայութեան հետ մշակութային կապի կոմիտէի նորանոր առաքումների:

Սպահանի պետական համալսարանի հայագիտական ճիւղը, այնուամենայնիւ, կարիք ունի էլ աւելի խոր ու բովանդակալից ուշադրութեան եւ հոգատարութեան: Համալսարանի պարսիկ վարչական տնօրէնները իրենց ջերմ բարեացակամութիւնը եւ համակրանքը ցուցաբերելով եւ հայագիտական ճիւղի խիստ կարեւորութիւնն ու անհրաժեշտութիւնը շեշտելով, ցանկութիւն են յայտնում աւելացնել հայագիտութեամբ զբաղուել ցանկացողների քանակը:

ընդ Միջին եւ Մերձաւոր Արեւելքէն ներգաղթած հայերու շնորհիւ, որոնք նոր շունչ ու կեանք տուին ու ծագող գաղթածախին: Այժմ 60 հազար հաշուող Լիոնի հայութիւնը մասնաւորաբար ծաղկեցաւ կաթողիկոսական պատուիրակ Նորվան Արք. Չաքարեանին օրօք, որ ծագումով պէյրութահայ, 2006 թուին դարձաւ Ֆրանսայի թեմի հոգեւոր Առաջնորդը, միաձայնութեամբ ընտրուելով այդ կարեւոր պաշտօնին: Լիոնը ունի 5 եկեղեցիներ, Մարգարեան-Փափագեան դպրոց, մանկապարտէզ, ուր հայերու կողքին կ'ուսանին նաեւ ծագումով օտար աշակերտներ, ուսանող-ուսանողուհիներ: Լիոնի մէջ կը գործեն հայ աւանդական երեք կուսակցութիւնները եւ շուրջ 80 միութիւններ Ռոն Ալպի շրջանին մէջ: Անոնց ջանքերով է որ հսկայական

դրամական եւ բժշկական օգնութիւններ ուղարկուեցան Հայաստանին, տասնամեակներէ ի վեր, իսկ կուսակցութիւններուն եւ միութիւններուն ջանքերով է որ Հայոց Յեղասպանութեան բանաձեւը պաշտօնապէս ընդունուեցաւ Ֆրանսայի կողմէ 2001 թուին:

Այժմ պայքարը հայապահպանումն է, որովհետեւ խառն ամուսնիւնները օտարամոլութիւնը, ֆրանսախօսութիւնը, մայրեկ լեզուի մոռացութիւնը կը տանի դէպի ձուլում եւ ուժացում: Մաղթենք որ 21րդ դարու կապի եւ արագ հաղորդակցութեան միջոցները, նաեւ իրենց օգտաշատ դերը կը կատարեն հայապահպանման դժուարին գործին համար, ամրապնդելով կամուրջները սփիւռքէ եւ մայր հայրենիքի միջեւ:

AGBU GLENDALE/PASADENA CHAPTER PROUDLY PRESENTS THE NEW KRIKOR SATAMIAN ONE MAN SHOW AVEC DELICIOUS MEZZE AND WINE TO BENEFIT THE NEW "AGBU BARDEZ" AT THE PASADENA CENTER SUNDAY, JUNE 29, 6:30PM AGBU ALEX MANOOGIAN CENTER 2495 E. MOUNTAIN ST., PASADENA, CA 91104 LIMITED SEATING, CALL 626.794.7942 DONATION: \$50

ՆՈՐ ԱՅՆԹԱՊ ԱԻԱՆԻ ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒՄԸ

Շարունակում է էջ 16-էն

մանագիր կամ համաձայնագիր չստորագրուեց կողմերի միջև: Այդ պայմաններում հայրենասիրութիւնը նման գործարք չէր թողատուում: Սփիւռքահայ հայրենասիրութիւնը ենթադրում էր միակողմանի գոհաբերութիւն ի փոխան հայրենանուիրումից ստացած հոգեկան մեծ բարարուածութեան ու ներշնչանքի:

Արտերկրի այնթապցիների համագործակցին մարմնի (Գ. Պազըրճեանի (Ֆրանսա), Ա. Չազըրճեան (Եգիպտոս), Ն. Նազարեան եւ Կ. Սիւլահեան (ԱՄՆ), Ե. Տեմիրճեան, Յ. Գասարճեան, Կ. Թիւթիւնճեան, Բ. Մարգարեան, Գ. Պաշաճեան, Պ. Չորպաճեան, Օ. Համալեան, Ե. Ապաճեան, Ա. Յարութիւնեան, Գ. Պողարեան, Ե. Ժապալեան, Լ. Պաղտատեան, Պ. Պիւլպիւլեան, Յ. Խեմերճեան-Լիբանան) եւ դրամահաւաքի յանձնաժողովի (Ե. Դեմիրճեան, Գ. Պաշաճեան, Ա. Յարութիւնեան, Կ. Թիւթիւնճեան, Բ. Մարգարեան, Ե. Ապաճեան, Պ. Թոպանեան, Օ. Համալեան) կազմակերպուած ու նպատակաւոր աշխատանքի հետեւանքով շուտով հաւաքուեց աւելի քան \$250 000 դոլար (\$100 000 Միջին ու Մերձար Արեւելքից, \$65 000 Հիւսիսային Ամերիկայից, \$50 000 Հարաւային Ամերիկայից, \$40 000 Եւրոպայից): Խիստ յուզիչ ու սպաւորիչ է այն փաստը, որ վարագործ եւ ժանեակ արտադրող Քարլ Մայեր գործարանի ղեկավարութիւնը իմանալով այնթապցիների մտադրութեան ազնուական ու վեհ խորքը որոշում է շուրջ DM 100.000.00 (գերմանական մարք) գեղջ տալ: Իսկ իրանահայ Արթիւր Շիշմամեանը, որը գերմանիայում ունէր առեւտրական գործակալութիւն, ձրիաբար կատարեց որոշ միջնորդական գործառնութիւններ: Այսպիսով, նուիրատուութիւնը ստացաւ միջազգային բնոյթ: Դժբախտաբար, Հայաստանի կառավարութիւնը վերջին պահին հրաժարուեց գերմանացի բանկորներին սարքաւորումները տեղադրելու եւ հաստոցների փորձառական շրջանում Հայաստանում պահելու ծախսերը հոգալու խոստումից:

Աւանի անուանակոչման երկրորդ ամեակին, 1972-ի Սեպտեմբերի առաջին կէսին, գործարանի հիմնարկէքի առթիւ, Լիբանանից Հայաստան ժամանեցին Պէլլութի այնթապցիների մի մեծ պատուիրակութիւն: Արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Կիրակի, Սեպտեմբեր 10-ի երեկոյեան ժամը վեցին: Այդ առթիւ Յովհաննէս Շիրազ գրեց. «Նոր Այնթապը դէպի Մասիս: Այս է

երազն երազներիս»: Հիմքի առաջին քարը դրեց Երուանդ Պապայեանը: Դժբախտաբար դեր գործարանի տեղը չէր որոշուել եւ կառուցը յետագայում բարձրացաւ բոլորովին այլ վայրում:

Գործարանի չորս յարկանի շէնքերը սկսեցին բարձրանալ հաստոցների առաջնային ամիսներ յետոյ: Երկար ժամանակ դրանք մնացին արեւի, քամու, անձրեւի ու ձիւնի տակ:

1975 թուականի Սեպտեմբերի 21-ին Նոր Այնթապ էին ժամանել աշխարհասփիւռ այնթապցիներ՝ մեծ խանդավառութեամբ տօնելու աւանի վարագործի եւ ժանեակի գործարանի հանդիսաւոր բացումը: Այն սկսեց իր բեղմնաւոր արտադրական գործունէութիւնը՝ աշխարհով մէկ ուղարկելով իր գործուածքները: Այնքան ներկայանալի էր Նոր Այնթապի գործարանը, որ այն օտար եւ հայ այցելուներին ցոյց էր տրուում որպէս տիպար հաստատութիւն:

Հայրենիքում Նոր Այնթապ կառուցելու աշխարհասփիւռ այնթապցիների երազանքի գործադրութիւնը թերի կը մնար առանց 1920-ի Այնթապի Յողթական ինքնապաշտպանութեան կոթող բարձրացնելու: Ազգային ազատագրական այդ պայքարի մէջ խտացուած էր այնթապցու հայրենասիրութեան, միասնականութեան, հնարամտութեան եւ վճռականութեան ոգին: Նրանք այդ հերոսամարտով հպարտանում էին նաեւ այն պատճառով, որ այնտեղ պարտութեան էին մատնել ինչպէս թուրք բանակի միաւորներին, այնպէս էլ ժողովրդին: Նրանց այդ իղձն էլ իրականացաւ: Քանդակագործներ, հայր եւ որդի Խաչիկ եւ Աշոտ Աղամեանների նախագծով 1983-ին կառուցուեց տասը մետր բարձրութեամբ տպաւորիչ յուշակոթողը: Այն հարուստ է նաեւ հարթաքանդակներով ու զարդաքանդակներով: Յուշակոթողին Սիլվա Կապուտիկեան ձօնեց մի հայրենաշունչ բանաստեղծութիւն, որտեղ, ի մասնաւորի, ասուում է.

Այնթապի փառք յուշարձան,
Սրբազան փառք յուշարձան,
Դու՛ հրագոյն, հրաբոց
Սրտի կրակ, յուշարձան.
Դու պատմում ես ամենքին,
Թէ ո՞նց ապրեց մեր ոգին,
Ծունկի չեկաւ, չբեկուեց,
Ոսոխի դէմ ծառացաւ,
Խոցուեց, բայց չմահացաւ,
Թէ ո՞նց ակեր ու մոխրից,
Ելաւ, յառնեց նա նորից:

ԳԱՐՆԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

Շարունակում է էջ 13-էն

Մաշտոցին, հայ լեզուն, մշակոյթը ներբողներու, գանոնք ուսուցանող նուիրուած ուսուցիչներուն, մշակոյթի ջահը անմար պահելով»:

18 աշակերտներ կարգապահութեամբ եկան Մեսրոպ Մաշտոց, գեղեցիկ մեծադիր նկարին առջեւ, խաչակնքելով մէկական մոմ տեղաւորեցին, ապա շարուելով մաքուր սահուն առողանութեամբ իրենց վստահուած բաժինները ասմունքեցին, 20 վայրկեանէ աւելի: Գովելի էր արուեստագէտ Թագուհի Արզումանեանի «Մեր Լեզուն, Մեր Փարոս» խորագրի տակ, գրողներ՝ էմինի, Մահարիի, Շահէնի, Շիրազի, Սահեանի, Մարմէնի եւ Պ. Սեւակի ընտիր քերթուածներու համադրուած ծաղկեփունջը, ոսկեղնիկ հայերէն լեզուն ջատագովող: Շնորհաւորելի են փոքր ասմունքողները, մի մոռանք որ բոլորն ալ ամէնօրեայ վարժարանէն չեն..., նաեւ մեծ շնորհաւորենք Թագուհիին համբերութեան, յամառութեան եւ անձնագոհութեան, իր սուղ ժամերէն գողնալով տղոց հայերէն լեզուն սիրցնել տուաւ:

Երկրորդ մասին լսեցինք 21 տաղանդաւոր աշակերտներու նուագը, իրար ետեւէ բեմ ելան հանգիստ,

համարձակ մեկնաբանեցին իրենց կտորները: Կարելի չէ բոլորին մասին առանձին անդրադառնալ, որոնք անկասկած ծաղկեփունջին բուրմունքը սփռեցին իրենց վարպետ յղուած նուագով: Երաժշտականութեամբ աչքի կը զարնէին Թորոնթո Փաշլեվանեանը, Մեղրի Պապիկեանը, Ալէն Դիշիգրիկեանը, Յարութ եւ Արսէն Սթամպուլեան եղբայնորը, Անի Մարաղեանը, Անի Դարբինեանը եւ ուրիշներ: «Ծիածան» փոքրերու 2 խումբերը երգեցին Արեգ Լուսիկեանէն, «Տաւիղ» պարախումբերու փոքրերը անակնլալ էր, ժողովրդական պարերով ներկայացան իսկ մեծերու՝ խումբը Սայեաթ Նովայի «Քամանչա» հմայեց ներկաները:

Մանկան ճիշտ դաստիարակումը, ամենասուրբ գործն է: Իսկ երաժշտութեամբ, գեղագիտական դաստիարակութեամբ ազգային ինքնագիտակցութիւնը կը զարգանայ, հոգին միտքը կ'ազնուանայ: Վարձքերնիդ կատար նուիրեալ դաստիարակներ:

Շնորհակալութիւն Թագուհի Արզումանեանին այս եզակի երեկոն նախաձեռնելու եւ կազմակերպելուն համար, տուրքը տալով մշակոյթի պահպանման:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 for USA

* \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.

* \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----

Tel :----- Fax :-----

Palm Springs

PALM SPRINGS ԱՐՉԱԿՈՒՐԴԻ ԳՆԱՅՈՂ
ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Փալմ Սփրինգս գեղատեսիլ եւ կից լեռնային շրջանին, վարձու է տրուում լրիւ կահաւորուած մէկ մնջարան, մեծ ցատասեմեակ, խոհանոց՝ բոլոր յարմարութիւններով, միջեւ 5-6 հոգի գիշերելու տարողութեամբ Condo: Ունի մեծ լողաւազան, ջաքուզի, թեմիսի խողաղաշտ, կանաչազարդ փիքնիքի տարածք, իր յատուկ կրակարաններով եւ 24-ժամեայ ապահովութեան սիստեմ:

Վարձման գներն են՝	
Ուրբաթ, Շաբաթ եւ Կիրակի՝	\$ 400
Long Weekend-ների համար՝	\$ 500
Մէկ շաբաթուայ համար՝	\$ 675
Մէկ ամսուայ համար՝	\$ 1450

Մանրամասների համար հեռաձայնել՝
(818) 246-0125

INVESTMENT BANKING

JACK KALANJIAN

Professional Financial Advisor

Corporate Center Pasadena
225 So. Lake Avenue
Pasadena, CA 91101
(626) 396-2825 Direct
(626) 376-4665 Fax
jack_kalanjian@ml.com

“Helping the Armenian Community Build Wealth”

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈՒԼԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹԻՒՆ ՅԱՂԹԵՑԻՆ ԱՌԱՋԱՏԱՐՆԵՐԸ

Ֆուտբոլի Հայաստանի առաջնությունում 8-րդ տուրի շրջանակներում կայացավ մեկ հանդիպում: Գիւմրիում «Շիրակ»ը ընդունեց «Միկայ»ին: Թէեւ կողմերը դարպասը գրավելու մի քանի ուժեղ պահեր ունեցան, սակայն հանդիպումը աւարտուեց 0:0 հաշուով:

8-րդ տուրի «Կիլիկիա» - «Արարատ», «Բանանց» - «Գանձասար», «Ուլիս» - «Փիւնիկ» հանդիպումները անորոշ ժամանակով յետաձգուեցին: «Բանանց», «Փիւնիկ»-ի եւ «Արարատ»-ի մի քանի ֆուտբոլիստներ Հայաստանի հաւաքականի կազմում գտնուում էին արտասահմանում, որտեղ մասնակցում էին ընկերական հանդիպումների:

9-րդ տուրում առաջատարները միաւորներ չկորցրեցին՝ վստահօրէն յաղթելով մրցակիցներին: Առաջատար «Արարատ»ը, որը մինչ այս միաւոր չէր կորցրել, հիւրընկալել էր «Ուլիս»ին: Խաղը անցաւ տանտէրերի բացառապէս առաւելութեամբ որոնք 3 անպատասխան գնդակ խբեցին մրցակիցի դարպասը: Յաղթելով այս խաղում՝ «Արարատ»ը միաւորների քանակը հասցրեց 21-ի՝ ամրապնդուելով առաջին հորիզոնականում:

«Փիւնիկ»ը 2:0 հաշուով յաղթեց «Բանանց»ին: «Գանձասար»ը վերջապէս յաղթանակ տօնեց Կապանում, որտեղ 2 անպատասխան գնդակ ուղարկեց «Շիրակ»ի դարպասը: Այս տուրում կասկած չէր յարուցում միայն «Միկայ»ի յաղթանակը «Կիլիկիա»յի նկատմամբ, սակայն Արկադի Անդրէասեանի սաներին մեծ դժուարութեամբ տրուեց յաղթանակը: «Կիլիկիա»ն կրկին հանդէս գալով պաշտպանողական մարտավարութեամբ, երկար ժամանակ թող չէր տալիս մրցակցին հասնել յաջողութեան: «Միկայ»ն յաղթական գնդակը խփեց միայն 81-րդ րոպէին:

Table with 7 columns: Team, Goals, Assists, Yellow cards, Red cards, Fouls, Corners. Rows include matches like «Շիրակ» - «Միկայ» 1-0, «Արարատ» - «Ուլիս» 3-0, etc.

ՖԻՖԱ-ն հրապարակել է ազգային հաւաքականների վարկանիշային աղիւսակը, որում Հայաստանի հաւաքականը առաջադիմել է 2 աստիճանով եւ զբաղեցնում է 78-րդ հորիզոնականը: Մեր ընտրանու պատմութեան մէջ սա լաւագոյն ցուցանիշի կրկնութիւն է: 78-րդ հորիզոնականում Հայաստանը եղել է նաեւ այս տարուայ Ապրիլին հրապարակուած աղիւսակում:

Այս ժամանակահատուածում Հայաստանը 2 ընկերական հանդիպում է անցկացրել: Նախ հիւրընկալուելիս ոչ-ոքի է խաղացել Մոլդովայի հետ, ապա չէզոք դաշտում 0:0 հաշուով աւարտել ՖԻՖԱ-ի աղիւսակում 8-րդ տեղում գտնուող Յունաստանի հետ: Հայաստանի հաւաքականը ՖԻՖԱ-ի աղիւսակում գտնուում է 1994թ.:

ՌԻԵՖԱ-ի անդամ 53 երկրների շարքում Հայաստանը գտնուում է 39-րդ հորիզոնականում:

ՄԱՐԶՅԵԼ Է 28-ԱՄԵԱՅ ԳՐՈՍՄԱՅՍԵՐ ԿԱՐԷՆ ԱՍՐԵԱՆԸ

28 տարեկան հասակում մահացել է հայ յայտնի գրոսմայստեր Կարէն Ասրեանը: Ասրեանը աւոտմեքենան վարելիս կաթուած է ստացել, ինքնազգացողութիւնը կտրուկ վատացել է եւ նա յանկարծամահ է եղել:

Հայաստանի հաւաքականի կազմում 2006թ. օլիմպիադայում ոսկէ մետալների արժանացած Կարէն Ասրեանը Հայաստանի եռակի ախոյեան է: Կարէնը յաղթող էր ճանաչուել նաեւ Հայաստանի 2008թ. առաջնութիւնում: Միջազգային գրոսմայստերի յանկարծամահ լինելու լուրը ցնցեց բոլորին: Կարէն Ասրեանը մեր ուժեղագոյն շախմատիստներից մէկն էր, որն առաջին հերթին իր մարդկային որակների, համեստ բնաւորութեան համար վայելում էր իրեն ճանաչողների սէրը ու համակրանքը: Փոքր հասակից հրապուրուելով իմաստուն խաղով, Ասրեանը դեռ պատանեկան մրցաշարերում աչքի էր ընկնում յաջող մրցելու թիւերով՝ արժանանալով տարբեր մրցանակների: Տարիների ընթացքում նա մեծ փորձ ու հմտութիւն ձեռք բերեց՝ դառնալով Հայաստանի առաջատար շախմատիստներից մէկը:

«ԵՈՒՐՕ 2008»-Ի ԱՒԱՐՏԱԿԱՆ ՄՐՑԱՇԱՐՔԸ

Բագելի «Սենտ-ժակոբ Պարկ» մարզադաշտում Շուեյցարիայի եւ Չեխիայի ազգային հաւաքականների հանդիպումով Շաբաթ երեկոյեան սկսաւ ֆուտբոլի Եւրոպայի առաջնութեան եզրափակիչ փուլը:

«Եուրօ - 2008»-ը անցկացուած է երկու երկրներում՝ Շուեյցարիայում եւ Աւստրիայում:

Մարզական մեկնաբանները նշում են, որ այսօր պարզապէս հնարաւոր չէ կանխագուշակել մրցաշարի յաղթողի անունը, որովհետեւ բաւական ուժեղ եւ հաւասար են եզրափակիչ փուլում հանդէս գալու իրաւունքը վաստակած 16 հաւաքականները:

Եւրոպայի առաջնութեան յաղթողին տրուած է Անրի Դելոնեի գաւաթը: Դելոնեն ՌԻԵՖԱ-ի առաջին գլխաւոր քարտուղարն էր եւ աշխարհամասի առաջնութիւնն անցկացնելու գաղափարի հեղինակը: 1955 թուականին Դելոնեն մահացել է, անդրանիկ առաջնութիւնը տեղի է ունեցել 5 տարի անց՝ 1960 թուականին Ֆրանսայում, որտեղ յաղթել է Խորհրդային Միութեան հավաքականը:

Եւրոպայի գործող ախոյեանը Յունաստանի հաւաքականն է: 2008 թուականի առաջնութեան եզրափակիչ խաղը տեղի կ'ունենայ Յունիսի 29-ին Վիեննայում:

ԱՌԱՋԻՆ ԽՄԲԱԿ ԶԵՒԽԱ, ՓՈՐՔՈՒԿԱԼ, ԶՈՒԿԵՐԻԱ, ԹՈՒՐՔԻԱ

Table with 2 columns: Team, Score. Rows include ՇԱՐԱԹ, 7 ՅՈՒՆԻՍ (2ուիցերիա - Զեւխա 0-1, Փորթուկալ - Թուրքիա 2-0), ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ, 11 ՅՈՒՆԻՍ (2եւխա - Փորթուկալ 1-3, Զուիցերիա - Թուրքիա 1-2), ԿԻՐԱԿԻ, 15 ՅՈՒՆԻՍ (2ուիցերիա - Փորթուկալ 0-1, Թուրքիա - Զեւխա 2-0).

Փորթուկալ - Թուրքիա

ԵՐԿՐՈՐԴ ԽՄԲԱԿ ԱՆՍՏՐԻԱ, ԽՐՈՒԱՅԻԱ, ԳԵՐՄԱՆԻԱ, ԼԵԽԱՍՏԱՆ

Table with 2 columns: Team, Score. Rows include ԿԻՐԱԿԻ, 8 ՅՈՒՆԻՍ (Աւստրիա - Խրուաթիա 0-1, Գերմանիա - Լեհաստան 2-0), ԳԻՆԳՇԱՐԹԻ, 12 ՅՈՒՆԻՍ (Խրուաթիա - Գերմանիա Աւստրիա - Լեհաստան), ԵՐԿՐՈՐԴ, 16 ՅՈՒՆԻՍ (Լեհաստան - Խրուաթիա Աւստրիա - Գերմանիա).

Գերմանիա - Լեհաստան

ԵՐՐՈՐԴ ԽՄԲԱԿ ՖՐԱՆՍԱ, ԻՏԱԼԻԱ, ԴՈՒՆԱՆԻԱ, ՌՈՒՄԻՆԻԱ

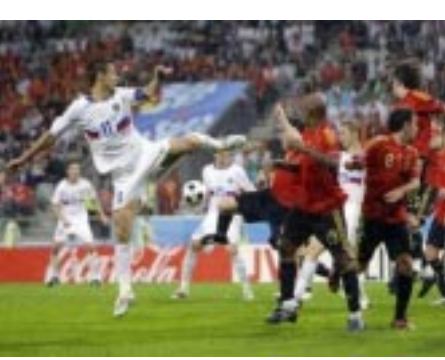
Table with 2 columns: Team, Score. Rows include ԵՐԿՐՈՐԴ, 9 ՅՈՒՆԻՍ (Ռումանիա - Ֆրանսա 0-0, Դոլանտա - Իտալիա 3-0), ՈՒՐԱԹ, 13 ՅՈՒՆԻՍ (Իտալիա - Ռումանիա Դոլանտա - Ֆրանսա), ԵՐԵՇԱՐԹԻ, 17 ՅՈՒՆԻՍ (Դոլանտա - Ռումանիա Ֆրանսա - Իտալիա).

Հոլանտա - Իտալիա

ՉՈՐՐՈՐԴ ԽՄԲԱԿ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ, ՌՈՒՍԻԱ, ՍԿԱՆԻԱ, ՇՈՒԷՏ

Table with 2 columns: Team, Score. Rows include ԵՐԵՇԱՐԹԻ, 10 ՅՈՒՆԻՍ (Սկանիա - Ռուսիա 3-1, Յունաստան - Շուէտ 0-2), ՇԱՐԱԹ, 14 ՅՈՒՆԻՍ (Շուէտ - Սկանիա Յունաստան - Ռուսիա), ՉՈՐԵՇԱՐԹԻ, 18 ՅՈՒՆԻՍ (Յունաստան - Սկանիա Ռուսիա - Շուէտ).

Սկանիա - Ռուսիա

ՄԱՐՏ 1-Ը ՊԻՏԻ ԿՐԿՆՈՒԻ՞ Կ'ԸՍԵՔ, ՅՈՒՆԻՍԻ 20-ԻՆ

Շարունակուած էջ 1-էն

ձեռնարկը, որոնք կոչուած էին, նաեւ, մասամբ ապահովելու ժողովրդավարական կարգերու վերահաստատումը:

Այս բոլորով մէկտեղ, եւ այս բոլորի շարքին՝ Պրն. Նորրմտիրը առաջարկ կը ներկայացնէր Հայաստանի Համաժողովրդական շարժման գրասենեակին, ներգրաւուիլիք նախաձեռնութեամբ կազմուելիք Հանրային Խորհուրդին, երկխօսութեամբ լուծուած կարեւոր գտնելու համար այն քաղաքական նշանակաւոր, որ այսօրուան դրութեամբ կը տիրէր Հայաստան աշխարհէն ներս:

Պրն. Նորրմտիրը բազմաթիւ անգամ անդրադարձաւ շարժումը ունէր եւրոպական Խորհուրդի կողմէ նախագծուած հիմնական կարգ մը նախապայմաններ, ընդառաջ երթալու համար կատարուած Հանրային Խորհուրդին մաս կազմելու առաջարկին: Համաձայն Համաժողովրդական շարժման ներկայացուցիչ Լեւոն Զուրաբեանի՝ նախնա երկխօսութեան գործընթացի նախաձեռնութիւնը, պէտք էր ազատ արձակուելին քաղաքական քննարկելուները, որմէ ետք «մենք յաջորդ օրը պատրաստ ենք նստել կլոր սեղանի շուրջ եւ իշխանութիւններին հետ վճարելի նշանակաւոր դուրս գալու ելքերը», պիտի եզրակացնէր

Զուրաբեան:

Նորրմտիրը, դիտումնաւոր կերպով շրջանցած էր այդ նախապայմանը, որ ձեռնարկուած էր որպէս նոյն ինքն ինքով քանակաւոր կէտերէն մին, մինչ տակաւ կը մտնէր Յունիս 20-ի Համաժողովրդական շարժման հանրահաւաքի կայացման ժամկէտը, Ազատութեան հրապարակի վրայ: Հոն պիտի վճարուէին եւ ամփոփուէին Համաժողովրդական շարժման պահանջներու «կատարման գործընթացը եւ ժողովուրդի ընկալները երկրի հիմնարար ժողովրդավարական ազատութիւններու վերականգնման ուղղութեամբ»:

Համաժողովրդական շարժման վարիչները, կանխելու համար «ճայրայեղական դրսեւորումներ», դիմած էին իշխանութիւններուն, որ ստեղծեն ոստիկանութեան եւ քաղաքացիական ծառայողներու միացեալ մարմին մը եւ Շարժման անդամներուն հետ միասին հսկելու համար հանրահաւաքի ընթացքը:

Տակաւ ին իշխանութիւնները արձագանգած չեն համաժողովրդական շարժման այս դիմումին...

Մենք հաւատացողներէն չենք բռնաբեր, բայց կրկին, հարց կուտանք մէկս՝ միւսին. Մարտ 1-ը պիտի կրկնուի՞ կ'ըսէք, Յունիսի 20-ին, Ազատութեան հրապարակին վրայ...

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՐ. ԱԻԵՏԻՍ ԹԱՇՃԵԱՆ ԸՆԴ ՕՐ. ԱՐՄԻՆԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ
ԱՄՈՒՄՆԱՅԵԱԼՔ 6 Յունիս, 2008, ՎԷՆ ՆԱՅՍ

Մեր ջերմ շնորհաւորութիւններն ու երջանիկ նոր կեանքի բարեմաղթութիւնները ամուսնացեալ զոյգին եւ անոնց ընտանեկան պարագաներուն: Մասնաւորաբար Տէր եւ Տիկ. Յարութիւն եւ Ռեբեքա Թաշճեաններուն եւ Տէր եւ Տիկ. Լեւոն եւ Թագուհի Արզումանեաններուն:

ՆՈՒՏԱՆՈՒԹԻՒՆ

Մի ոմն կը գնահատէ «Մասիս» շաբաթաթերթի բովանդակութիւնը: Առ այդ կը մաղթէ յաջողութիւն ազգային ու հասարակական գործունէութեան եւ \$50 կը նուիրէ «Մասիս»ին:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

Հիպնոսաբուժութեան կեդրոն

ղեկավարութեամբ՝
Փորձառու բժիշկ Արթին Մաղրեանի
Փասատիւնայի մէջ

Առաւօտեան ժամը 10:00էն մինչեւ կ.ե. ժամը 3:00
Հասցէ՝ 1060 N. Allen Ave. 2nd floor Unit E
Pasadena CA 91104

Հեռախօս (818) 434-8118 միայն ժամադրութեամբ

«Միտք մարմնի վրայ» թուլացման (relaxation) միջոցաւ կը դարմանուին.

- Մարմնային քրոնիկ հիւանդութիւններ, արեան զերննշում, շաքարախտ, ազմա, եւ այլն:

- Մոլութիւններ - սիկարէթ, ալոլ, թմրադեղեր, եւ այլն:

- Հոգեկան տագնապներ - անձկութիւն, ընկճուածութիւն, վախ, անհանգստութիւն, եւ այլն:

- Մանուկներու յատուկ վիճակներ -ADD, գիշերային մէզ, եղունգի կրծում, եւ այլն:

- Ուսումնական եւ սրտբային բարելաւում

ՔԱԶ ՆԱԶԱՐ ՈՒՂԻՂ ԵԹԵՐ ՇՕ

Ամէն Կիրակի երեկոյեան
ժամը 10:00-ից 12:30
Կլէնտլէյի 280-րդ կայանից

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ

ՇՆՈՒՍՏԱՏԵՍԻԼԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ
ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑԸ
CHARTER CABLE 280-ՐԴ ԿԱՅԱՆ
(ՎԼԵՆՏԷՅԼ, ՊԸՐՊԵՆՔ, ԼԱ ԲՐԵՍԵՆԹԱ)
GLOBACAST SATELLITE
ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՍԸ 10:00-11:00

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ... ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ...

Մեծ ժողովրդականութիւն Վայելող
Կլէնտլէյի AMGA 280-րդ Ալիքը
Այժմ Կը Սփռուի
GlobeCast

Արբանեակային Հեռատեսիլով
Ամերիկայի, Գանատայի եւ Մեքսիկոյի
Ամբողջ Տարածքին
Դուք Կրնաք Դիտել
Հայաստանեան Լուրեր
Քաղաքական Վերլուծութիւններ
Երաժշտական Հաղորդումներ
եւ այլն

Մանրամասնութիւններու Համար
Հեռահայել 818.547.9696

Հայ Թելեժամը Կը Վերադառնայ
18ը Ալիքի Վրայ

Ոչ թէ մէկ, ոչ թէ 2, ոչ թէ 3 ժամ, այլ Օրուան 24 ժամերը
Շաբաթը 7 օր անվճար
Հարկ չկայ բաժանորդագրուելու - 40 Յաւելեալ ալիքներ
Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար դիմել
Հայկական Թելեժամ (818) 982-2400

The Armenian Teletime Is Back On Channel 18

Not 1 Hour, Not 2 Hours, Not 3 Hours But 24 Hours Per Day
7 Days Per Week, Free
No Subscription Fee - Plus 40 Additional Channels
For info call The Armenian Channel (818) 982-2400

ԳՐԱԴՈՒՄ ԹՈՒՎԱԿԱՆՆԵՐ

Օգոստոս 17	Հանգանակային ճաշկերոյթ «Մասիս» շաբաթաթերթի
Սեպտեմբեր 21	Հայաստանի Անկախութեան Փառատօն
Հոկտեմբեր 4	Հ.Ս.Ս.ի Տարեկան Պարահանդէս
Դեկտեմբեր 31	Նոր Տարուայ Խրախճանք

Գրառուած Թուական Mark Your Calendars

Հայաստանի Անկախութեան Օրուայ ՓԱՌԱՏՕՆ

Սեպտեմբեր 21, 2008

SUNDAY	MONDAY	TUESDAY	WEDNESDAY	THURSDAY	FRIDAY	SATURDAY
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22			25	26	27
28	29	30				

Armenian Independence Day FESTIVAL

**To reserve your booth
please call Nor Serount Cultural Association**

Ձեր կրպակները ապահովելու համար

Հեռաձայնեցէք Նոր Մերունդ Մշակութային Միութեան

(818) 391-7938